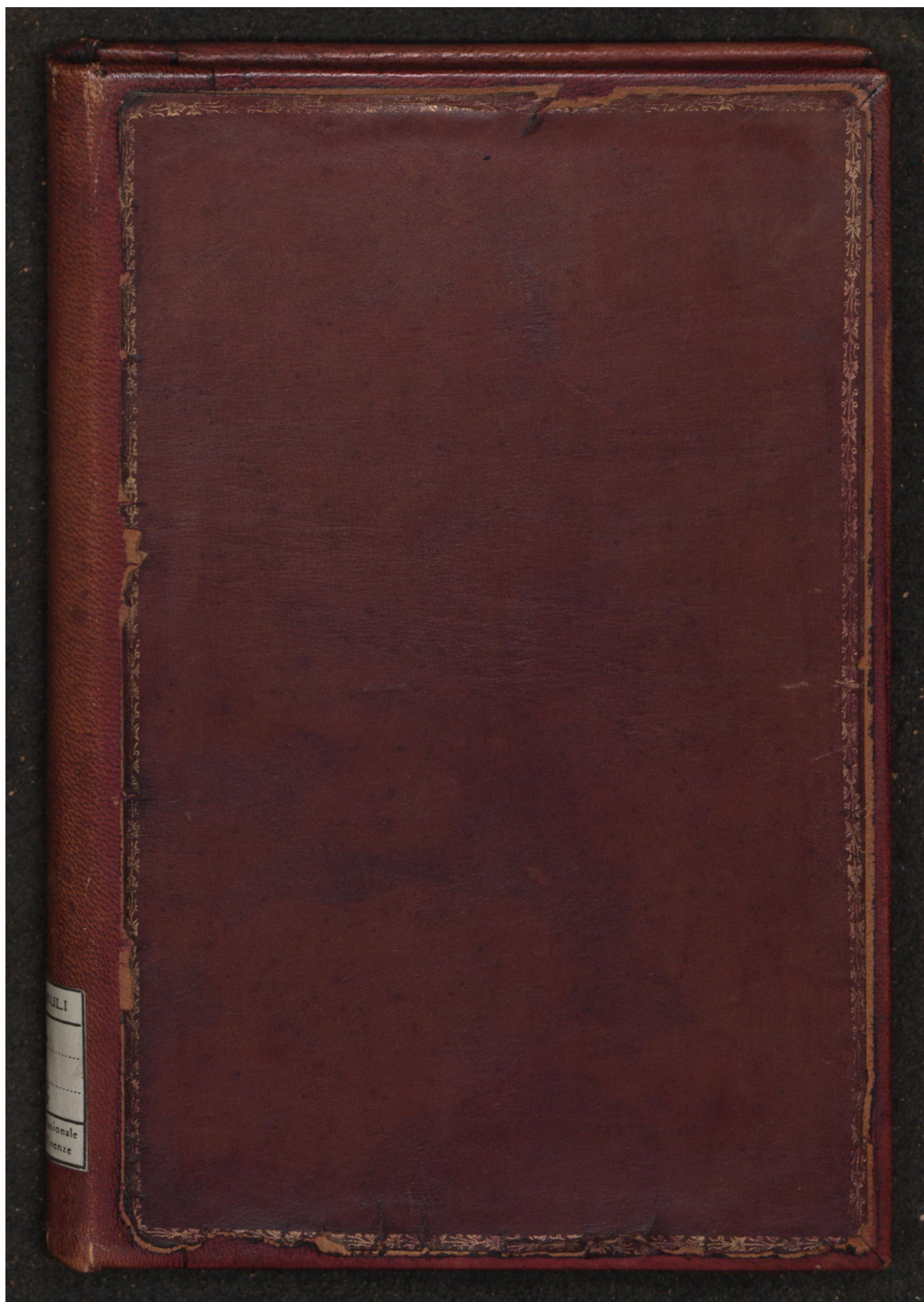
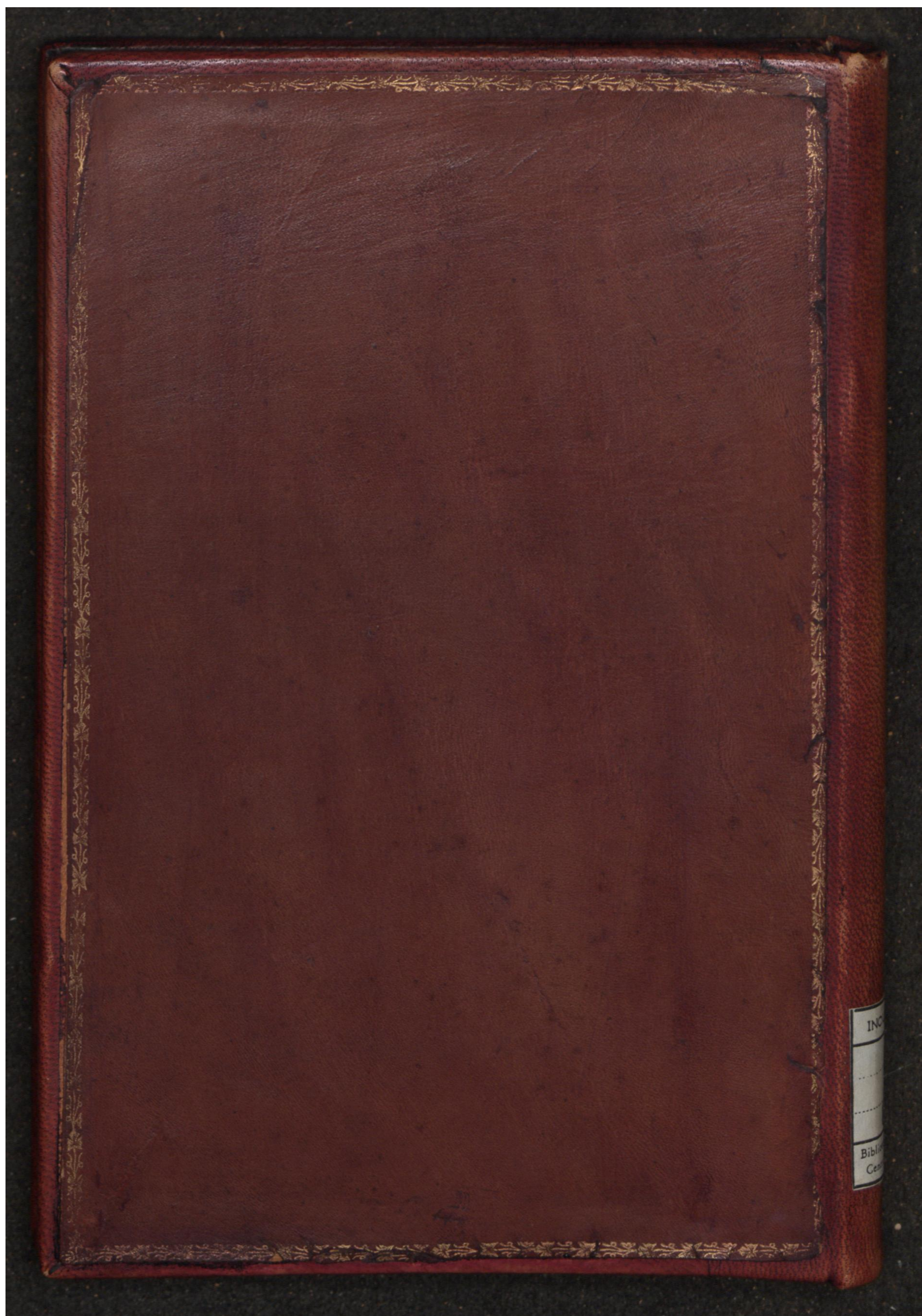

INCUNABULI
L
6
66
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

NAZIONALE CENTRALE
FIRENZE

f

INCIPIT EPISTOLA
Quaꝫ miſit Rabi Samuel
Iſrahelita oriundus de Ci
uitate Regis Morochorū
ad Rabi yſaac magiſtrum Sinago
ge que eſt in ſubiulmeta in predic
to regno In anno dñi Milleſimo. Sꝫ
tranſlata de Hebreo uel de Arabi
co in latinum per fratrem Alfonſiū
boni homĩs Hiſpanuꝫ ordinis predi
catorum quam tranſlationem fecit
Anno dñi. M. cccc. xxxviii. tempore
pontificatus dñi Bñdicti pape. xii.
que epiſtola cuius ſit editiõis et ad
quiã ualeat prohemiū ipſius epiſto
le et narratio eius plenius declara
bunt cum titulo qui eſt talis.

TITULUS EPISTOLE

Epiſtola quam ſcripſit magiſter Sa
muel iſrahelita oriundus de Ciuita
te Regis Morochiani ad Rabi yſa
ac magiſtrum Sinagoge que eſt in
Subiulmeta in Regno predicto.

EPISTOLA

Conſeruet te deuſ o frater
et permanere te faciat uſ
quequo terminetur iſta no
ſtra captiuitas et congregetur iſta
noſtra diſperſio et appropiquet ſpeſ
noſtra. et ſignet deus beneplacituꝫ
ſuum ſuper uitam noſtrã. Amen. Nã
expertus ſum ꝙ plenitudo ſcientie
noſtri temporis cum tuis expoſitio
nibus glorioſis uiget. unde ego par
ticeps doctrine tue tibi expono exi
tus cordis ſuper illis que legis ſunt
et prophetarū ſuper quibꝰ anxio cū
timore quapropter recurro ad abū
dantiã ſapientie tue et mitto tibi li
bellum iſtum ſperanſ per te deo uo
lente confortari in ueritate ac in
dubiis declarari.

CAPITULUM. I.

Deſidero domine mi certifica
ri per te et teſtimoniis legiſ
et prophetarū et aliaruꝫ ſcriptura
rū quare nos iudei generaliter per
cuſſi ſumuſ a deo in captiuitate iſta
in qua ſumus que poteſt uocari per
petua et non habens finem. Nã mo
do ſunt mille ãni completi et ultra
ꝙ ſemper fuimus captiuati. Nos ſci
mus ꝙ patres noſtri adorauerunt
idola occiderūt prophetas. et legẽ
dei auerterunt. Et propter omnes
iſtas tranſgreſſiones deus nõ per
cuſſit eos niſi per. lxx. annos in Ba
bylonia et poſt tempus prefatū pla
catus eſt eis et reduxit eos ĩ terrã
ſuam Et ſecundū ſcripturã ira dei
fuit tunc patribus ualidiſſima ſuper
oẽs iras quaſ añ tempora illa cõme
morat ſcriptura. et tñ ut dictum eſt
pena tantorū peccatorū non fuit ni
ſi. lxx annis. Et nunc domine mi ira
dei que in pñti punit nos nõ habet
terminū nec finis eius promittitur.
in prophetis Si uoluerimus dicere
ꝙ iſta preſſura ĩ qua ſumus ire dei
eſt adhuc illiuſ ire propter quã fuit
captiuitas. lxx. annorum quia tūc nõ
complete ſatiſfactū eſt de peccatis
predictis per illos patres noſtros
nos facimus deū mendacẽ quod ab
ſit quoniã ipſe deus uerus et glorio
ſus illi captiuitati impoſuit prefatū
terminū prophetarū. ſ. lxx. annorum
unde talis nõ eſt reſponſio ſed eua
ſio ſeu excuſatio. Si excuſatio eſſet
uera nec eſt intelligentibus propo
nenda. Et ſi dixerimꝰ ꝙ deus ĩ illa
tranſmigratione miſertus fuit uni
parti generis noſtri et non alteri
et illos quorum miſertus eſt redux
it ad reedificandum templum ut di
cit propheta Hieremias et ſumꝰ de
illis quorum non eſt miſertus Tūc
dicent nobis chriſtiani ꝙ deus mi
ſertuſ eſt coruꝫ qui adorauerūt ido
la et qui occiderunt prophetas. et
tamen noſ punit qui non peccauimꝰ
in predictis et illoruꝫ miſertus fuit
in dicto termino lxx. annorū. et ſic
noſtra punitio non habet ſecunduꝫ
nos cauſam certã ita eſt longa ſine
termino pena in qua ſumuſ modo iã

38

ſunt mille anni et ultra. nec in lege
nec in prophetis huius pene termi
num poſſumus inuenire. Quare do
mine mi cum deus puniuerit patreſ
noſtros propter idolatriam et pro
pter interfectionem prophetarum
et pena et culpa ſint note ī ſcriptu
ra cum deus non punit bis idipſum
pro peccatis illis preteritis fuit pe
na ſcilicet captiuitas lxx annorum
et cum deus nō punit uniuerſaliter
niſi propter uniuerſale peccatum. o
portet ꝙ poſt illam captiuitatē nos
peccauerimuſ omēs coram deo pec
cato maiori ꝙ̄ꝫ fuerit idolatria parē
tum noſtrorum et ꝙ̄ꝫ fuerit interfe
ctio prophetarum. ex quo deus pro
peccatis puniuit parentes noſtros
lxx annis et non amplius et noſ pu
niuit ſunt mille anni et ultra. et po
ſuit : et diſperſit nos per quattuor
parteſ mundi. Tamen quicquid con
tingat dei ſumuſ in omni euētu quia
nulla eſt excuſatio. Super dicta re
ſponde.

CAPITULUM . II.

SUppoſito domine mi ꝙ ſumuſ
in peccato aliquo maximo ro
go nunc ꝙ certifices me ſi poſtquā
deus diſperſit nos de Hieruſalē et
miſit in captiuitatem iſtam longiſſi
mam ſeu perpetuam propter illud
peccatum ſine auctoritate noſtra
et propria uoluntate ſine ſpeciali
mādato incepimus obſeruare circū
ciſionem et ſabbatum. et alias ceri
monias ꝙ a tempore quo Titus de
ſtruxit ciuitatem et templum com
buſſit et bibliotecas et nos in capti
uitatem iſtam diſperſit ꝙ ex tūc ceſ
ſauit inter nos ignis ſacrificium ob
lationes et holocauſta et deus nō
promiſit nobis poſtea prophetiam
aliquam nec prophetam nec per re
uelationem aliquam certam ꝙ nos
deberemus redire aliquando in hie
ruſalem in ſtatu priſtino. nec man
dauit nobis poſtea ꝙ obſeruaremuſ
obſeruantias predictas Uidetur er
go ſequi ꝙ nos non a deo ſed ab a
liis qui erant obſeruātias predictaſ
accepimus et tenemus. Et uidetur
ꝙ iuſte dicent nobis aduerſarii no
ſtri. Sicut uos obſeruatis circumci
ſionem et ſabbatum et legitis in Si
nagogis libros Moyſi et propheta
rum ſine mandato dei quare non aſ
ſumitis uobis ſimiliter ſacrificiuꝫ et
facitis uobis ſacerdoteſ et regeꝫ et
regem et principē et unctiones ſan
ctas et incenſum. et quare non edi
ficatis altaria et ſeruatis cerimōia
et omīa alia que ſunt in lege contē
ta ſicut ſabbatum et circumciſionem
et plura alia que obſeruatis ſecūdū
traditiones ueſtras ſine uoluntate
et ſimpliciter ex utraqꝫ curritis in
offenſam. Et ſi hec predicta facitis
contra uoluntatē uel dicitis quia uo
luntas dei eſt ꝙ hec ſeruetis et be
neplacitum quod tamen oſtendere
non poteſtis quarē non obſeruatis
ſupradicta alia quorum mandata fa
cere poteſtis. Et ſi reges non per
mittūt uos facere et populi ſub qui
bus iacetis non permittunt uos iſta
multa facere quare permittunt uo
bis circumciſionem et libros et Si
nagogas et alia que ſeruatis. Et ad
hec domine mi non eſt nobiſ in prō
ptu reſponſio ſufficiens ut uidetur.
Scimuſ tamen timorem dei in omni
euentu

CAPITULUM III

INuenimus domine mi deū lo
quenteꝫ per oſ Zacharie pro
phete et dicentem cap vii ubi loqui
tur de illa prima captiuitate breuſ
interpretatus hanc auctoritatē. Nā
ſecunduꝫ ꝙ ſcripta eſt in arabico ſi
cut infra poſita eſt ſonat in latino.
Hec dicit dominus ſacerdotibus et
populo terre. Quando ieiunaſtiſ et
ploraſtis in. vi. et. vii toto tempore
lxx. annorum intellexiſtis ꝙ non ie
iunaretis ad me aut ploraretis. Ego

tale ieiunium nolui a uobis. Nostra
autē translatio aliter se habet. ego
enim scribere propono sicut aucto
ritates iacent quas Samuel iste in
ducit non sicut sunt in nostra biblia
innuit dominus. Domine mi in predi
ctis uerbis ꝙ dum nos iudei fuimus
per .lxx annos in dicta captiuitate
fuimus sine lege quia ieiuniuȝ habe
mus a lege sicut alias obseruantias
et similiter fuimus sine circumcisio
ne et sine sabbato. Et sine dubio hec
non ualent duȝ ira dei manet super
populum suum. Illa uero prima ira
dei fuit breuis quia .lxx. annorū. Ista
quidem in qua nunc sumus est lōga
iam mille annorum et ultra. et non
inuenitur ei terminus in prophetis
Et timeo domīe mi ꝙ sicut deus mi
sit in captiuitatem illam breuem pa
tres nostros sine lege et sine obser
uantiis eiuȝ. nec acceptauit ieiunia
nec obseruantias eius legis quousq;
fuit completum tempus pene ipsorū
scilicet .lxx. annoruȝ Sic in ista cap
tiuitate ultima non acceptat opera
que facimus secundum obseruantias
legis. quare constat ꝙ nos sumus ī
maiori peccato nunc q̃ȝ patres no
stri fuerint in babylonia. Unde nos
sumus in maiori dei ira q̃ȝ illi et per
consequens opera nostra sunt ei mi
nus placita. et nos sumus ei magis
odiosi. Et patet ꝙ illi per mortem
prophetarū et quia idola coluerūt
fuerunt tantum .lxx. annis in capti
uitate et nos propter magnum pec
catum et maximum sumus captiui iā
sunt mille anni et ultra. Et hec cap
tiuitas sine dubio est illa quam de⁹
per os Danielis prophetauerat de
solationem ciuitatis. Usq; quo ad cō
sumationem perseuerabit desolatio
etc. Prima captiuitas uocatur trās
migratio quia per modicum tēpus
fuerunt reducti cum honore in hie
rusaleȝ. Sed hec uidetur desolatio
in qua pro certo deus non miserebi
tur nostri sicut non miserebatur pa
trum nostrorum in babylonia. Sed
ꝙ consolabatur eos per prophetas
qui promittebant illis liberationem
et erant omnes simul. nobis autem
nihil promittitur. et insuper disper
sit nos per uniuersa regna mundi.
Attamen quicquid contingat dei su
mus in omni euentu.

CAPITULUM IIII.

Domine mi ualde mirabile est
mihi de nobis. Speramus enī
quotidie liberationem de captiuita
te ista et semper de hoc loquimur.
et semper loquimur de reductione
nostra in hierusalem. uel sum⁹ ceci
uel deceptores simplicium. Nam cō
stat ꝙ post dispersionem nostram
que facta est per Titum non appa
ruit ī nobis propheta qui nobis pro
mitteret reductioneȝ. nec etiā post
captiuitatem .lxx. annorum fuit pro
pheta qui loqueretur de ista capti
uitate que non habet finem nisi ī fi
ne mundi nec deliberationem habȝ
nisi per consumationeȝ seculi. Quia
Daniel illam uocat desolationem si
ne fine. cap. nono. Unde timeo dn̄e
mi ꝙ cum tanta captiuitas non pos
sit manere super totam gentem no
stram a deo nisi propter maximum
peccatum in deum magis q̃ȝ interfe
cisse prophetas et adorasse idola.
propter que peccata patres nostri
fuerunt puniti ꝙ sicut deus non mi
seretur nostri in uita cum in eodeȝ
peccato perseueremus sic nec etiā
miserebitur mortuis ex nobis. Atta
men sumus dei in omni euentu qui
euenerit

CAPITULUM U

Domine mi uidetur ꝙ decipia
mus alios et nosipsos quia in
libris legum et Prophetarum habe
mus deum promittentē nostre gēti

liberationem et congregationez de
dispersione multipliciter. Sed bene
uertenti omnes promissiones quas
habuimus uel fuerunt complete an
te captiuitatem lxx annorum et i ip
sis lxx. annis. uel promissiones fue
runt propter peccata illorum quib'
promissiões sunt totaliter impedite.
sicut proponam corã te domine. Ex
empli gratia Ista pauca dicuntur in
Ezechiele. Si feceritis iusticias me
as Et mandata mea seruaueritis
congregabo uos de quatuor parti
bus mundi et leuabo uos et adducã
uos per mare et adducã uos ad do
mum sanctam meaz Ecce ꝙ id quod
dominus nobis promittit per Ezechi
elẽ in predictis uerbis et aliis locis
libri eiusdem prophete iam comple
tum est pluries ante illaz captiuita
tem lxx. annorum et omnes promis
siones domini tales maiores et mĩo
res que in diuersis locis sacroruz li
brorum continentur cõplete fuerũt
anteq̃ caderemus iñ istam ultimam
captiuitatem que non habet finem.
modo sumus iam in millesimo anno
et ultra. nec in aliquo prophetarum
eius terminũ inuenimus. nec illa dei
promissio ubi agit de liberatione et
congregatione intelligitur de ista
captiuitate perpetua Sed de illis
tribulationibus et dispersionibus an
te dictos lxx. annos Nec ꝙ ante dic
tos lxx. annos commiserimus illud
magnum peccatuz propter quod de
us sine termino punit nos i quo pec
cato sumus et manemus omnes ali
ter deus misericordiam suam nõ cõ
tinuasset in nobis ira tam longa. nã
uidem' per scripturas ꝙ omĩa pre
dicta que cõmiserunt patres nostri
ante. lxx. annos predicte captiuita
tis punita fuerunt. Et de multis ex
empla hec pauca inducaz. Peccaue
runt patres nostri qui exiuerunt de
egipto. et promissio eis facta in eis
locum nõ habuit sed in peccatis suis
in deserto mortui sunt. Peccauit ip
se Moyses ad aquas contradictiõis
et terram promissionis non meruit.
Peccauit ipse Aaron et portauit pe
nam. Hely sacerdos peccauit et fra
ctis ceruicibus expirauit et posteri
tas eius sacerdotibus priuata est.
et tamen deus promiserat sacerdo
tium i eternum. Sed huiusmodi pro
missa intelliguntur semper nisi pro
pter peccata demereãtur accipere
ut patet in regno Dauid et in aliis
posteris eius. Sicut etiam deus ue
rus et gloriosus promisit abrahe pro
semine suo. terram illam in eternuz
possidendam. et frequẽter perdide
runt eaz propter peccata sua et fre
quenter restituit eam dominus illis
usq̃ ad ultimam uicem qua perdide
runt iam sunt mille anni et ultra. et
non est spes recuperandi eam. quia
manemus omnes in eodem peccato
propter quod terram nostraz perdi
dimus. Et illud mihi multum mirabi
le est cum omnes concordemus ꝙ o
portet ꝙ post captiuitatem. lxx. an
norum in babylonia peccauimus cõ
tra deuz peccato maximo et tamen
nullus est qui dicat ꝙ est id pecca
tum. Et si aliquis nostrum cognoscat
nostram causam et peccatum prop
ter quod incurrimus tanta mala nul
lus tamẽ id aperit proximo suo. nec
ipsemet qui cognoscit in suam cõuer
tit utilitatem sed omnes iacem' pro
strati et uidemus manifeste ꝙ pre
dicta captiuitate. lxx. annorum de
us erat cum patribus nostris in pro
phetis Hieremia et aliis prophetis
Et dedit eis Salathiel ducez et pri
cipes et sacerdotes cum quibus exi
uerunt de Babylone. peracta peni
tentia et placato deo edificauerũt
templum et hierusalem et alias ciui
tates et effudit deus misericordias
suas et tamen i ista captiuitate nul
lus propheta nobiscum est. nec deus
ut apparet. Copiose igitur domine

inquirā et nō ceſſabo querere quod
peccatū eſt id tantuz propter quod
ſumus in captiuitate mille annis et
ultra. nec habemus prophetam nec
regem nec ſacerdotem. nec altare.
nec ſacrificium nec unctionem nec
incenſum nec purificationem immo
facti ſumus abhominabileſ toti mun
do ſicut deo et contemptibiles. In
ſolo corde noſtro tanta regnat ſu
perbia qua noſipſos preferimus to
ti mundo. Et quod ſuper hoc ſentio
pandam tibi domine mi. Nec minus
quicquid eueniat nos dei ſumus.

CAPITULUM VI

NUnc ergo domine mi paueo
ꝙ id peccatum propter quod
ſumus in hac deſolatione et in cap
tiuitate iſta ſit illud peccatū ſuper
quo locutus eſt deus per prophetā
Amos. ii. cap. cum dicit ſic. Super
tribus ſceleribus iſrael conuertam
uel transferaz. Nota ꝙ ubi ī noſtra
biblia eſt conuertam hic habet trāſ
ferā. et eſt ad propoſitū eiuſ magis
Et ſuper quarto non trāſferam eos
quoniam uendiderunt iuſtuz pro ar
gento. Et nos domine mi ſecundum
doctrinam noſtram dicimus ꝙ iſte
iuſtus fuit ioſeph filius iacob qui fu
it uenditus et ſic teneo ego. niſi ꝙ
ſermo diuinus ponit iſtud peccatuz
uenditioniſ quartum in numero pec
catorum. ſed ſcelerum iſrael primū.
Ipſi etiam chriſtiani quibus ſancto
rum librorum ſtudium uidetur eſſe
traditum a deo reſpondent doctri
ne noſtre predicte et dicunt ꝙ pri
mum in quattuor ſceleribus iſrahel
eſt uenditio ioſeph a fratribus ſuiſ
Et ſecundum peccatum ſiue ſcelus
aſſignant adorationem dituli in O
reb. Et tertium ſcelus occiſionē pro
phetarū ī babylonia. propter quod
fuimus captiuati. lxx. annis. Et di
cunt ꝙ quartuz ſcelus iſrael fuit uē
ditio iuſti ſcilicet ieſu. qui ad litte
ram fuit uenditus poſt tranſmigra
tionem prefatam. lxx. annorum. Et
ſi nos domine uolumus tenere pre
fatam doctrinam noſtram et reſpō
dere chriſtianis uerum. oportet ꝙ
nos aſſignemus in iſrael ante uēdi
tionem ioſeph uaria ſcelera preceſ
ſiſſe. ut ipſa uenditio ioſeh ſit quar
tum ſcelus. Sed hoc non poterimus
ſuſtinere. quia teſtimonium libri ge
neſis eſt contra nos qui uenditionē
ioſeph ponit primum ſcelus filioruz
iſrael. Et propheta Amos ponit ex
preſſe quartum ſcelus uenditionem
iuſti propter quod fuimus in capti
uitate de qua loquitur deus commi
nans ꝙ nō reducet nos ultra ī ter
ram promiſſionis cuz dicit. Et ſuper
quarto non tranſferam eos quoniā
uendiderunt iuſtuz pro argento. et
māifeſte apparet mihi ꝙ nos ſuper
illo peccato quarto uenditionis iu
ſti iuſte ſumuſ puniti iam ſunt mille
anni et ultra. ī quo tempore nil pro
fecimus inter gentes. nec eſt ſpes
proficiendi amplius.

CAPITULUM VII

EXpaueſco domīe mi et timeo
ꝙ iſte Ieſus quez colunt chri
ſtiani ſit ille iuſtus uenditus pro ar
gento ſecundum Amos prophetam.
Et timeo ꝙ de ipſo ſunt hec que mi
hi occurrunt teſtimonia Propheta
et illa eadem in doctrina ſua ualde
aperte applicant chriſtiani yſaiaz
prophetam. Ve genti peccatrici fi
is ſceleratis quoniam ipſi elongaue
runt ſanctum eius et inclinati ſunt
retrorſum. Item idem Propheta di
cit Quaſi ouis ad occiſionem duct⁹
eſt qui non aperuit os ſuū. Itē dicit

Uir habens dolorem et ſciens infir
mitatem. Item fuit deſpectus et pro
pter hoc non reputauimus eum. Itē
oblatus eſt quia ipſe uoluit. Item de
anguſtia iudicii depoſitus eſt. gene
rationem eius quis enarrabit. Item
propter culpaz populi mei tranſfixi
eum. et dabit iniuriatoreſ pro ſepul
tura et diuites pro morte ſua. Et ti
meo domine mi ꝙ iniuriatores fue
runt patres noſtri. et diuites pilat⁹
et herodes et ãna et cayphas ſicut
dicit propheta Dauid. Cõſurrexerũt
omnes regeſ terre et maiores et cõ
tra deum et contra chriſtum eius.
Reges ſcilicet predicti Maiores ſci
licet patres noſtri Et timeo domīe
ꝙ iſte ieſus ſit ille comminatus et
uenditus pro argento de quo loqui
tur Zacharias propheta et Amos et
alii prophete de quo etiam loquitur
yſaias propheta cap. liii. Deponet
omnes iniquitates et orabit pro īfi
delibuſ. Timeo etiam domine mi ꝙ
iſte Ieſus ſit ille iuſtus de quo dicit
Dauid ī pſalmo. lxxiii dilectati ſunt
in animam iuſti et ſanguinem inno
centem condemnabunt et propter
hoc eiecit eos deus et diſperdet il
los dominus deus noſter. Et timeo
domine mi ꝙ iſte ſit ille iuſtus de
quo loquitur Hieremias cap. ix. cuz
dicit. homo eſt et quis eſt qui intel
ligit eum. Item Hieremias. capit. x.
Spes uultus noſtri chriſtus de⁹ ca
ptus eſt pro peccatis noſtriſ. Cui di
ximus ī umbra tua uiuemus inter gē
tes. Timeo etiam domine mi ꝙ iſte
ſit ille iuſtus de quo dixit deus per
os Zacharie prophete. cap. xiii. dice
mus enim in illa die Que ſunt iſte
plage in palmis tuis Et reſpōdebit
Plagatus fui in medio domus mee.
inter illos qui dilexerunt me et le
uauit enſem paſtor meus ſupra me.
Item idem cap. xii. Aſpiciant ad me
die illa et illum quem tranſfixerunt
et plangent ſuper illum quaſi planc
tum unigeniti. Timeo etiaz domine
mi ꝙ iſte fuit iuſtus ille de quo di
cit Abacuc. cap. iii. Cornua in māibuſ
eius ibi abſcōdita eſt fortitudo eius
etc. Et concordat euangelium chriſ
tianorum ubi narratur mors Ieſu et
oſtendunt. Cum autem ueniſſent ad
Ieſum inuenerunt eum mortuum. et
miſit unus ex eis lanceam ſuam et
tranſfixit. Paueo domīe mi ꝙ dicit
Abacuc cap xiii Egreſſus eſ domine
ſaluare populum tuum cum chriſto
tuo.

CAPITULUM UIIII

Expauesco domīe mi ſuper hiſ
Quis fuit iſte iuſtus ſine pec
cato de quo loquitur yſaias prophe
ta. et quis ſit ille iuſtus uēditus pro
argento. Propter quod dicit domi
nus per Amos prophetam ubi ſupra
ꝙ in teſtimoniuz quarti ſceleris nō
transferet nos in terram promiſſio
nis. Amplius uidetur etiam domine
mi ꝙ completum eſt quod ſcribitur
Danielis prophete cap. ix. ubi dicit.
Poſtq̄ȝ conſumate fuerunt. lxii. eb
domade occidetur chriſtus et tunc
ueniet populus cum principe uentu
ro et deſtruet ciuitatem et domum
comminuet et condemnabunt eaz et
auferetur ſacrificium et conſumabi
tur deſtructio perpetua. Et non eſt
dubium domine mi ꝙ deſtructio de
ſolationiſ perpetua id eſt captiuitaſ
in qua ſumus iam ſunt mille anni et
ultra Et aperte dicit deus per pro
phetam ꝙ erit deſolatio perpetua.
poſt occiſionem chriſti ſicut eſt de
ſolatio noſtra poſtquam Ieſus fuit
occiſus. nec comminatus eſt nobis
deus perpetuam deſolationem niſi
poſt occiſionem chriſti. Et ſi uolueri
mus dicere ꝙ ante mortem Ieſu fui

mus in deſolatione. Ad hoc reſpon
dent nobis chriſtiani ꝙ ante mortē
illam non fuit deſolatio niſi lxx. an
nis. et poſt hoc fuimuſ reducti ĩ ter
ram promiſſionis et fuimꝰ apud de
um in gratia et honore. Certe domi
ne mi ego non uideo excuſationem
contra prophetiam iſtam. quia de
facto promittitur nobis ꝙ poſtquaꝫ
a reedificatione fuerunt complete
lxxii. ebdomade que ſũt ãni. CCCC
et. xxxiii. Tunc fuit Jeſus occiſus a
patribus noſtris. Et poſtea uenit
Dux ſcilicet Titus. et populus Ro
manus et fecerunt nobis ſecundum
prophetiam iſtam hodie ſunt mille
anni et ultra. Et nihilominus ſi eſt
ita attamen dei ſumuſ in omni euen
tu et ideo in eo ſperamus.

CAPITULUM IX

Simeo domine mi ꝙ chriſtus
iaꝫ uenit et adimpleuit primũ
aduentum ſuũ quia in ſcripturiſ no
ſtris inuenimus dupliceꝫ eius aduē
tum. Primus aduentus chriſti de
ſcribitur in prophetis in pauperta
te et humilitate. Secundus in glori
a et maieſtate. Et de utroqꝫ aduētu
proponam illa que mihi occurrunt.
De primo aduentu dicit deꝰ per os
prophete yſa capi. ix. Letare filia
ſyon ecce preceptor tuuſ uenit pau
per equitans aſinuꝫ. Et in iſto aduē
tu deſcribit eum yſaias deſpectum.
zacharias Daniel occiſum. zachari
as et Amos uenditum. Et tamen iaꝫ
fuerunt completa que ĩ libro deſcri
pſi et deſcribam. Non reputauimus
id eſt non cognouimuſ eum. ſicut di
cit yſaiaſ propheta. ſed deſpeximuſ
eum et preualuimus contra euꝫ. ſed
gloria eiuſ et maieſtaſ eius erit ma
nifeſta in ſecundo eius aduentu. ſ.
quando ignis et flamma precedet
eum. et exardeſcet et inflammabit
in circuitu inimicos eius ſicut dicit
deus per os prophetarum David et
yſaie. Et conſidero domine mi ꝙ cri
ſtus non iudicabit aliter quantũ ad
mortem. quia nos interfecimus om
nes prophetas qui annunciauerunt
nobis de ipſo. prout deus teſtifica
tur cõtra nos per os Nelye prophe
te quarto libro Regum. Et ſic inter
fecimus illum iuſtum propter quem
ſumus in ira dei ſine fine. Attamen
dei ſumus.

CAPITULUM X

Simeo domine mi deus deſcri
bit aperte duos aduentus
chriſti per os yſaie prophete capi.
ii. cum dicit Conſurge conſurge idu
ere fortitudinem brachium domini
Bis dicens conſurge. propter eius
duplicem aduentum et ſigillatum.
Clare primum ſcribit chriſti aduen
tum quantum ad paſſioneꝫ et deiec
tionem capitulo quinquageſimo et
capitulo. liii per totum. Et ſpeciali
ter cum dicit Uidimus eum et non
erat aſpectus et ſpecieſ neqꝫ decor
etcetera. Primum eius aduentum
ponit yſaias capitulo nono. cum di
cit. Paruulus natus eſt nobis etce.
Et ſtatim ſubiungit ſecundum eius
aduentum cum dicit. Et uocabitur
fortiſſimus. gratia potens ſuper tro
num David ſedebit ut confirmet il
lum ab inicio uſqꝫ in eternum. zach
arias autem Propheta deſcribit eũ
pauperem et ſedentem ſuper aſinũ
capitulo nono. Et quid aliud eſt hoc
niſi ꝙ Propheta deſcribit primum
aduentum in humilitate et pauper
tate. Et Secundum in potentia et
maieſtate. Et ſic deſcribit eũ daniel
ca vii. Conſiderabã uel aſpiciebã in
uiſiõe noctis. et ecce cũ nubibus ce

li quasi filius hominis ueniebat. et usq; ad antiquum dierum peruenit. et in conspectu eius obtulerunt euz et dedit ei potestatem et honorem et regnum omnes populi tribus ac lingue adorabunt et honorabunt eū et seruient ei. Hebreus habet. trib9 ac lingue honorabunt eum et nō deficiet potestas eius quia non auferetur. et regnum eius manebit in eternum. Nostra autem translatio habz tribus ac lingue. sed eius potestas eterna que non auferetur et regnuz eius quod nō corrumpetur. alias. et non deficiet potestas eius. alias. et Potestas eius in eternum et regnū eius manebit in eternum. alias Non corrumpetur. Et manifestum est domine mi ꝙ i secundo aduentu sedebit christus ante antiquum dierum. qui est deus ad iudicium sicut sedit in primo aduentu ante patres nrōs iudeos ut iudicaretur. et istos duos aduentus messie id est christi innuit Dauid propheta in psalmo cū dicit. quia uenit. quoniam uenit iudicare terram. Propter primuz eius aduentum qui fuit simplex dicit. Quia uenit. Propter secundum uero quia erit cum potentia dixit. Quoniā uenit iudicare terrā De secundo eius aduentu loquitur Zacharias propheta cap xiiii cuz dicit. Impriment uestigia pedis super montem oliuarū etc. Et nos domine non dicimus ꝙ deus in essentia sua et natura habet pedes nec carnem nec ista que corporis sunt. Sed habere pedes cōuenit omni creature corporee. Dicit etiam Dauid propheta quod supra allegatum est loquendo de secūdo eius aduentu Ignis ī conspectu eius ardescet et in circuitu eius inflāmabis. Sed domine nō dicimus ꝙ deus sit circumspiciens ꝙ aliquid possit esse in circuitu eius inquantuz deus

Sed auctoritates similes habent ueritatem ad litteraz in illo iusto quē prophete describunt. nunc loquētes de eius humilitate. nunc de eius maiestate. Et hoc loquitur Malachias propheta cap. iii. cum dicit. Ecce dominus uenit. et quis poterit sedere ante aduentum eius. Ipse eniz quasi ignis conflans. et sedebit et liquefaciet argentum et aurum. Ecce qualiter iustus ille qui fuit iudicatus uenit in secundo aduentu. Et attende domine mi qualiter describit eū idē propheta in eodem cap. iii. cuz dicit Tunc ego ueniam et intrabo in iudicio ad eos. et ero testis uerax super adulteris et malis et periuris. et super illos qui defraudant mercedez mercenarii et qui spoliant pupillos et uiduas et opprimunt peregrinuz et pauperem. Et idem domīe mi describit Ezechiel cum dicit ca. xxxiiii ubi loquitur de pastoribus et ouibus dicēs. Ego seperabo ab eis. s. a iustis transgressores et incredulos. Hec nō habet translatio nostra. Sed ī Arabico dicit sic. O domine mi ecce ꝙ in secundo aduentu seperabit incredulos de medio iustorum. Sicut etiam dicunt Malachias et Ezechiel clare. Et in primo aduentu nemo nostrum cognouit euz quia exiuerat limites humane nature. Sicut dicit deus per os prophete cap. liii. Et inter iniquos cōputatus ē. et propter hoc non reputauimus eum. Et Hieremias dicit ca. xvlii. Ipse est homo et quis scit eum. Et timeo dñe mi ꝙ patres nostri in primo aduentu messie defecerunt et errauerunt. et propter hoc sumus ī ista captiuitate que non habet finem. Et tñ quicquid cōtingat dei sum9 et ī ipso speramus

CAPITULUM XI

Domie mi paueo ne iste iustus sit ille qui iudicaturus ē cū potētia

omnes qui crediderunt in eum. quoniam propheta dauid dicit de illo. Notum fecit dominus salutare suuz et in conspectu gentium reuelauit iusticiam suam Adhuc dicit ysa. ca. xii. Haurietis aquas de piscinis saluatoris. Quod dictum secundum uidere meum intelligo de baptismo. Nam in primo aduentu saluauit per aquam et in secundo iudicabit per ignem Et de saluatore dicitur domine mi Job cap. xix Scio ꝙ saluator meus uiuit et ĩ nouissimo die de terra surrecturus sum et in carne mea et oculi mei uidebunt deum meum. Attende domine mi ꝙ uocat istum saluatorem deum. Constat autem ꝙ oculi carnis non uidebunt deum. ecce habemus secundum scripturas ꝙ saluator est iste deus iustus de quo est sermo. et solus potest dici uerus iustus quoniam nullum peccatuz fecit secundum ꝙ de illo deus testificatur per os ysa. prophete. Nec de Moysi nec de aliquo prophetarũ dicitur ꝙ sit Saluator iustus et sine peccato. quia Moyses peccauit et omnes alii prophete peccauerũt sicut uos scitis domine mi Et idcirco nullus eorum uocatur iustus in scriptura. sed id nomẽ isti soli seruatur Et sine dubio non saluantur nisi hi qui credunt primum aduentum suuz Et illi qui non credunt non habent causam aliquaz ꝙ saluentur in secũdo aduentu eius sed digni sunt morte. quia digni erãt morte illi qui nõ credebant Moysi. et non obediebãt ei qui fuit peccator. quãto magis digni sunt igne illi qui non credũt et blasphemant istum iustum et dominum qui peccatum nesciuit unquam. Quicquid tamen eueniat dei sumus nos.

CAPITULUM XII

Domine mi nos inuenimus in scripturis ꝙ christus exaltabitur de terra ad celũ et ego timeo ꝙ illud sit completum in isto qui fuit interfectus a patribus nostris. et de ista exaltatione dicit dauid propheta in psalmo. xxiii O magnates aperite portas pricipatus uestri et eleuamini porte eternales et introibit rex princeps glorie Et attende domine quod respondent illi angeli Quis est iste princeps glorie. Et ipse respondet illis. Dominus uirtutũ fortis in prelio. Et constat domine mi ꝙ iustus iste dominus uirtutum non habuit preliuz nisi in primo aduentu suo. quia quãdo sedebit ad iudicandum ignis in circuitu eius exardescet. et inflammabit in circuitu inimicos eius. et conflabit iustus per ignem quasi argentum. et hoc in ultimo eius aduentu. Nullus autez prehabitur contra illum nec locus erit pugne. Adhuc de iusti huius exaltatiõe dicit ysaias cap. lxiii. Quis est iste qui uenit de edom de terra rubens uestimẽtis eius de bosra sicut ille formosus in schola. Et respondz his iustus iste. Ego qui loquor iusticiam sum expugnator ad saluationẽ Et dicunt ei angeli. O domĩe quare rubrum est uestimentum tuum sicut calcantis torcular. Respondet dicens illis. Torcular calcaui solus et non erat uir mecum. Unde domine mi que propheta loquitur ysa. Et timeo ꝙ huius iusti responsio non tãgat nisi nos cum dicit Calcaui eos ĩ ira mea. donec aspersi sunt sanguĩe Cor suuz super indumenta mea. sed dies ultionis in corde meo. et ãnus retributionis mee uenit. Quantũ ergo sperare possumus domine mi in iusto isto. ubi scimus ipsum de nobis angelis fuisse conquestum in celo. et notificauit eis ꝙ ipse calcauerat torcular solus Et quid aliud calcauit in ira sua nisi nos qui post belluz quod habuit in primo aduentu suo prostrati sumus ab eo. et calcati.

iam ſunt mille a nni.et adhuc reſtat
dies ultōnis in ultimo eius aduentu
et annus retributionis in corde ſuo.
Utinam domine mi quando interfe
cimus yſaiam deleuiſſemus iſtam au
toritatem predictam de prophetia
ſua ꝙ nunq̄ꝫ legeretur ab aliquo.et
ecce ꝙ dauid uocat bellum cum di
cit.Dominus uirtutum fortis ī bello
Nec yſaias uocat torcular. Neu do
mine mi bibimus muſtū illud de quo
etiam dicit iacob patriarcha et pro
pheta ut habetur in libro generatio
nis creaturarum ca.xlix. de iuda.
Lauabit ſtolam in ſanguine.ſ. uue.
Sic eſt factum in nobiſ in primo ad
uentu meſſie.Sed quid faciemus in
aduentu eius ultimo quando ſtabūt
homines coraꝫ homine iudicante et
ī circuitu eius erit ignis paratus ad
deuorānduꝫ illos contra quos tulit
ſententiam.Tunc enim nō erit tem
pus belli.nec iam in torculari calca
bitur quia iaꝫ extunc non erit locus
nec tempus penitendi nec refugii.
ſed iuſticia. Ut ſicut ipſe iudicatus
fuit ſine peccato quod inueniretur
in eo.ſic ipſe iudicabit peccatores.
Dicit enim deus in prophetia Salo
monis Prouerbiorum xi. Quoniam
iuſtus recipiet iudicium nec erit im
pius et peccator.

CAPITULUM XIIII

VAlde timeo domine mi ꝙ hec
que dicta ſunt teſtimōia pro
phetarum de illo iuſto ꝙ ſcilicet fu
it uenditus pro argento. ut dicit A
mos propheta ꝙ calcauit torcular.
ut dicit yſa ꝙ geſſit bellum cum pa
tribus noſtris ſicut dicit Dauid ꝙ
captus fuerit in peccatis noſtriſ.Si
cut dicit Nierem. ꝙ uulneratus fue
rit in palmis ſuis.Sicut dixit Zacha
rias ꝙ ſuper eius ueſtes miſſe ſunt
ſortes.Sicut dicit Dauid.ꝙ aſcēdit
in celuꝫ Sicut dixit idem propheta
et alia cum non conueniunt deo in
eſſentia ſiue in natura diuina ſecun
dum quam nec reſurgit nec exalta
tur nec ſedit nec deſcēdit. etiā que
dicta ſunt corporalia. ꝙ iam uenit
ille iuſtuſ cuꝰ nature corporee hec
predicta et ſimilia poterunt conue
nire.Si autem tibi uidetur forte du
rū credere domine mi ꝙ homo cor
poreus aſcendit in celum. audi auc
toritates et exēpla que mihi occur
runt de ſcripturis noſtriſ.Similiter
hoc dicit Dauid Propheta de illo.
Aſcendit deus in altum.et ſaluabit
captiuitatem.dedit dona hominibꝰ
Dicit etiam in pſalmo.lxvii.Iubilate
deo et glorificate nomen eius.Iter
facite ei qui aſcendit de partibꝰ oc
cidentiſ dominuſ nomen illi.Adhuc
domine mi dixit deus de illo ī pſal
mo quem tu habeſ in corde.Iubilate
deo qui aſcendit ſuper terram celi
ad orientem.Et de iſta dixit Amos
capitulo nono.Dominus eſt qui edi
ficauit in excelſo ſedem ſuam.et de
ipſo dicit etiam Dauid in pſal lxvi.
Aſcendit deus in iubilo et dominus
in uoce tube.De ipſo etiā dixit Aſer
propheta.cap.iii.Uidi hominem de
ſcendentem de corde maris et per
uenit uſq̄ꝫ ad celum.Et quia non ha
bemus iſtam prophetiaꝫ obmiſi mul
ta ſcribere que allegat ſuper hoc.
Dicit etiam Moyſes in cantico. Le
uabo ad celum manum meam Et de
utronomii.xxxiii.Cōſurge conſurge
brachium domini. De iſto etiam ait
Anna mater Samuelis primo primi
Regum.Dabit dominus imperiū re
gi ſuo.et ſublimabit chriſtum ſuum.
Dauid etiam dixit Aſcendit dominuſ
ſuper pennas ventorum Et hec auc
toritates occurrunt mihi ad exalta
tionem chriſti corporalem uſq̄ꝫ ad
celū.Et ſunt plures alie quas tu do
mine bene ſcis.Nunc etiaꝫ exempla
aliqua adducaꝫ de lege noſtra quia
uidetur etiā nobis multū īcōueniēs

credere q̄ i corpore ascēdit i celū et hoc est propter considerationē nam in lege et in prophetis inueni mus q̄ deus uerus et gloriosus assū psit de terra et eleuauit plures san ctos uiros patres nostros. et si de istis non dubitamus. de ascensione istius iusti in corpore et anima cui magis scriptura perhibet q̄ illis te stimonium sanctitatis. et qui durius bellum secundū prophetas sustinu it Et plures captiuationes mundi q̄ aliquis de predictis. Et preterea domine sine exempli positione scis q̄ Matusalem et Enoch iusti et He lias Propheta fuerunt assumpti a deo de mundo isto in corporibus suis De Moyse etiam non est dubi tandum quoniam in celo in corpore et anima sint. Nam Deutro. xxxiiii. dicit deus ad Moysen. Ascendit in montem nocte et mortuus est ibi. et nesciuit homo sepulcrum eius us q̄ in hodiernum diem Et quid signi ficat sepulchrum eius est ignotum in terra cum ipse fuerit Propheta maior et sanctior aliis nisi q̄ deus resuscitauit eum et assumpsit eum i corpore et anima sicut alios iustos assumpsit et eleuauit ad locum ubi sunt Nec nos debem⁹ mirari supra hoc q̄ aer iste leuis et subtilis pos set portare corpora tam grossa et ponderosa quia nos scimus q̄ aqua que est in unitate simul aeri quādo placuit potentie omnipotentis por tauit corpora filiorum israhel in eo rum exitu. et quando fuit acceptum sacrificium ignis descendit de celo et eleuauit et portauit corpora pe corum et boū que offerebantur deo Moyses uero et helias prophetaue runt de illius iusti eleuatione ac a lii prophete. Unde id oportet nos esse credentes de eleuatiōe corpo rea dictorum sanctorum et sumus i creduli de eleuatione illius iusti. et eum eleuatum in celum de quo tot sunt testimonia i scripturis sicut di ctum est. et possent induci. ut quia satis apparet q̄ deus assumpsit pre dictos sanctos de quibus nullus du bitet ut ad fidem disponentur cor da hominū. et ut de ascensione sui iusti etiam non dubitarent. Est autē et alia causa quam et ipsi nostri du bitant Quia aduentus eius primus fuit occultus et modus isolitus sicut dicit ysaia. Homo est et quis cogno scet eum Idem propheta etiā dicit Uirgo concipiet et pariet filiū. ubi aduertendum est q̄ caret patre se cundū carnē. Et propter hoc quod alibi dicit. Signum nouum creauit deus super terram. Mulier circum dabit etc Dicit etiam capi quinto. Propter hoc dabit eis deus us q̄ ad tempus in quo parturiens pariet. Et notandum q̄ non facit propheta mentionem de marito istius partu rientis cum inquit. Natiuitatem isti us iusti qui solum natus est preter solitum modum cursum q̄ carnalem qui est ex uiro et femina Sicut de illo predictum est per os ysa capi. nono. cū dicit Audite domus iacob deus dabit uobis signum Uirgo cō cipiet et pariet etc. Omnes alii san cti qui dicti sunt nati sunt de uiro et femia. carnaliter concepti i pec cato et omnes fuerunt peccatores et ipse Moyses sanctior parentibus Prophetis peccauit Et confitetur per os suū se peccasse. De iusto au tem isto dicitur per ysaiam cap. liii. Qui nunquā peccauit nec est inuen tum mendaciū in ore eius. De aliis omnibus sanctis dicit deus per os Iob cap. xxv. In omnib⁹ sanctis suis non est inuentus sine prauitate. Et Hieremias Propheta dicit capitu lo decimoseptimo. Corda hominum praua.

CAPITULUM XIIII

Simeo dñe mi q̄ sit completū i nobis quod dicitur per ysa.

Cecidit cecitaſ ſuper iſrael quouſq;
intrauit plenitudo gentium. Et ite
rum dicit capitulo ſexto Audientes
audient et uidenteſ uidebūt et non
cognoſcent. Corda iſtius gentis ſūt
ingroſſata Et adhuc eodem capitu
lo Exceca cor populi et obtura au
res eius ne forte addiſcant et con
uertantur ad me et ſanem eos. Et
dixit yſaias Uſq;quo domine. Et di
xit Quouſq; ſunt ciuitates deſerte.
et maneant domus ſine habitatore.
Dixit etiā Daniel capitulo.xii. Clau
de ſermones et inuolue propheciaȝ
Et Hieremias decimoſeptimo. Pec
catum ſcriptum eſt ſtilo ferreo ī la
pide adamantino et extenſuȝ ſuper
altitudinem cordis eorum. Et yſaie
cap. primo. Cognouit bos poſſeſſorē
ſuum et aſinus preſepe domini ſui.
Populus autem meus non intellex
it. Et iterum cap. octauo. Miluus et
hyrundo et ciconia ſciunt tempus
aduentus ſui Populus autem meus
non cognouit. Et hec omnia domine
mi dicta ſunt quia non cognouimus
aduentum iſtius iuſti domini. Et de
nobis dixit dominus per yſaiaȝ pro
phetam capitulo. xliii. Elongate fo
ras gentem cecam et non habenteȝ
oculos. et ſurdam et non habentem
aures. Ecce omnes congregati ſunt
Et quicquid uoluit propheta de hoc
per hec uerba niſi ꝙ deuſ nos repu
lit quia nō cognouimus tempus iſti
us iuſti citius Et congregauit ad ſe
in fide gentes loco noſtri. Super
quo admiratus Dauid dixit in pſal
mo lxxvi. Hec eſt mutatio dextere
excelſi Nos tamen dei ſumus in ca
ſu iſto noſtro et in captiuitate iſta
que non habet finem. In qua ſumus
iam ſunt mille anni et ultra. et hoc
tamen non accidit ita male patribꝰ
noſtriſ qui adorauerunt idola et oc
ciderunt prophetas. Et tranſgreſſi
fuerunt legem ex toto.

CAPITULUM XU

TImeo domine mi propter hoc
ꝙ quia non credidimus ī iſto
iuſto Idcirco accidit nobiſ et cōple
tum eſt illud quod dixit deꝰ per os
yſaie capitulo decimonōo. Erit pro
phetia tanquā uerba libri clauſi qui
dabitur lectori et dicet. Iſte liber
clauſuſ eſt neſcio quid in eo. Et tūc
dabit neſcienti litteras et dicet Nō
ſuȝ lector ego. Et que clauſura libri
maior eſt domīe q̄ clauſura qua de
us clauſit corda noſtra iaȝ ſunt mil
le anni et ultra. Nec poſſumus cog
noſcere per prophetiam nobis tra
ditam a prophetis ſuper aduentuȝ
iſtius iuſti. Propter quod alibi dix
it deus per prophetam. Deſolabitur
Hieruſalem et corruet domus ſanc
ta. Et dixit capitulo primo. Terra
noſtra deſerta Ciuitateſ noſtre ſuc
cenſe igne. et remanebitis tuguriū
in uinea diſſipata. Hoc eſt domine
mi et iam ſunt mille anni et ultra.
Dixit etiā yſaias xxv. capitulo. Do
mīe deus exaltabo nomen tuū quia
poſuiſti ciuitatem in tumultū et do
mum in confuſionem ut non ſit uſq;
in eternum Et .xxx. cap. dixit. Con
teret populos contritione uaſis fra
gilis in quo non remanet pars ad
portandum carbonem igniſ nec hau
riendam guttam aque Completum
eſt etiaȝ domine quod dixit Daniel
capitulo nono. Poſtquam fuit occi
ſus chriſtus remāebit deſolatio per
petua. In qua deſolatione ſumus et
fuimus iam ſunt mille anni et ultra
Dixit etiam yſaias uiceſimoquarto
capitulo. Relicta eſt in urbe ſolitu
do et ſibilabit terra eorum ſibilo uſ
q; in ſempiternum. Dixit etiam Hie
remias capitulo ſextodecimo. Argē
tum reprobum uocate illos quia do
minus proiecit eos Dixit etiam yſa
ca. quinquageſimo. Ambulate ī lumi
ne ignis ueſtri et in flammis quas
ſuccendiſtis uobis. In quibus flāmis
nos ſumus iā mille āni ſunt et ultra

Et dixit etiam Amos cap.v. Domus
iſrael cadet et non eſt qui erigat e
am. Et uidetur mihi domīe mi ꝙ de
us induxit ſuper nos ruinam iſtam
poſt aduentum iuſti huius. poſtquaꝫ
propheta nullus ſurrexit in nobis.
nec ſurget ſicut prophetatuꝫ eſt no
bis. quia nos manemus in increduli
tate non recipientes fidem illius.
ſed negantes. Dixit etiam Oſee. i.
Cum accubuit mulier ſuper terram
et peperit dixit deus: uoca nomen
eius ſine miſericordia. quia non mi
ſerebor populo huic. Et ſi deus pro
iecit noſ et non miſeretur noſtri ut
experti ſumus iam ſunt mille anni
et ultra. que utilitas eſt nos habere
legem circumciſionem et ſabbatum
Dixit yſa. cap. liii. Educ foras popu
lum cecuꝫ ſicut eduxit nos de terra
noſtra deus uerus et glorioſus iam
ſunt mille anni et ultra. Dixit etiaꝫ
idem cap. xxvi. Uetuſ error abiit. et
quid eſt antiquū niſi lex noſtra que
receſſit a nobis domine mi cum re
ge cum ſacrificio cum incenſo et cū
altaribus. Et quid peius poterit no
bis euenire et quid eſt quod nos ex
pectamus. Nonne uidemuſ ꝙ diſper
ſit nos per quatuor partes mundi ī
diſperſionem Sicut dixerunt nobis
Moyſes Hieremiaſ et yſaias et alii
prophete. Et tamen nos dei ſumus
et ad ipſum recurrimus in omni euē
tu.

CAPITULUM XUI

Simeo domine mi cum nos di
cimus inter noſ Ego et tu eti
am ſumus filii iacob et iſrael quo℞
quia iam completum eſt illud ſicut
dicit deus per os yſaie prophete.
cap. lxxiiii. Interficiet te deus o iſ
rael. et uocabit ſeruos nomine alie
no. Paueo ꝙ de illis ſeruis ſumus
quibuſ debet imponi illud nomen ſe
cundum quod Moyſes dixit deutro
nomii. xxviii. capitulo. Erunt genteſ
in capite et populus incredulus in
cauda ſicut nos ſum⁹ iam ſunt mille
anni et ultra. De illis etiā dixit Hi
eremias cap. xii. Replebitur terra
fide dei et redūdabit ſicut aqua ma
ris. Et de illis dixit Salomon Pro
pheta. iii. Regum cap. viii. Domine
deus cum uenerit alienigena ad do
mum ſanctam tuam et inuocauerit
nomen tuum benedictum. exaudi eū
domine deus meus ut diſcat vniuer
ſa terra nomē tuum timere ſicut po
pulus iſrahel. In quo ergo gloriabi
mur domine mi et quare contemni
mus gentes. Ex quo Salomon Pro
pheta fecit eas participes in timo
re dei et ī domo ſancta et forte noſ
indignos eiecit deus de iſta domo.
et dedit eam iſtis. Et de illis etiam
dixit Moyſes. Hec dicit dn̄s deus.
Replebitur terra tota gloria domi
ni. Et de illiſ dixit Dauid in pſalmo
viceſimoprimo. Preuenient et con
uertentur ad dominum vniuerſe fi
nes terre et uiles nationeſ. De ipſiſ
etiam dicit yſaias propheta capitu
lx. O domus Dauid ſancta uenit lu
men tuum et gloria domini ſuper te
orta eſt. Et ambulabunt gentes ī lu
mine tuo et reges in ſplendore or
tus tui. Leua in circuitu oculos tu
os et uide. Omnes iſte gentes con
gregate ſunt uenerunt tibi. Et fi
lii extranei edificabunt muros Et
principes eorum ſeruiēt tibi. Et qui
ſunt iſti filii extranei domīe mi qui
uenerunt ad domum dei niſi genteſ
qui ſeruiebant idolis Qui erant ex
tranei a deo Et chriſti principeſ et
reges eorum de quibus dixit deus.
ꝙ ambulabunt in lumine domuſ ſan
cte et nos erimus in tenebris extra
illam Et ſumus iam ſunt mille anni
effluxi et ultra. Dixit adhuc idem y
ſa. propheta de illis capitulo Sexa
geſimoquīto. Ecce gentem quam ne
ſciebas uocabis et nationes que te
non cognouerunt ad te uenient Et
ſicut de facto uidemuſ iā ſunt mille

anni et ultra. quia christꝰ missus se cundũ legem nobis datam uenit. et gentes que legē non nouerāt uene runt ad eũ et ipse dedit eis legem nouã puram et sanctam Abacouch xlv. cap. Concordauerunt et reges eorum congregati sunt in fide dei. Et timeo domine mi de illis fuisse dictum eodem ca. Congregamini om nes et venite gentes que saluate e stis per deum ex gentibus. Et de po pulo dixit ysaie lxv. ca. Que si con gregabuntur omnes in nomine do mini in domo sancta et non ambula bunt in prauitate cordium De ipsis idem propheta dixit xvi cap Ad te uenient omnes gentes ab extremis finibus terre et dicent Non heredi tabunt patres nostri nisi mendaciũ et iniquitatem. Et de ipsis dixit So phonias cap. iii. Datum est gentibꝰ ut loquerentur simul in nomine do mini et seruirent ei humero uno om nis homo de loco suo et omnes insu le gentium Et de illis dixit Zachari as ca. ii. Letare domus syon quia e go ueniam ad te et habitabo in me dio tui in illa die. et appropinqua bunt gentes in multitudine sua Di cit idez propheta ca. viii. Nec dicit dominus deus. Circumuenient gen tes multe et dicet vir ad vicinũ su um Uadamus et queramus dominũ deum in bono Et ista domine mi cõ pleta sunt cum et complentur in o culis nostris De plano uides libros populos et linguas legis et prophe tarum omnium et psalterium dimis sis idolis suis Nullus ex eis credit per manum Moysi nec Aaron nec alicuius prophetarum nostrorũ nec aliquid remanet de fide ab idolis ab illo tempore quo crediderunt iu sto illi de quo dicit Abacuch iii. cap Egressus es domine ad salutem po puli tui ad salutem cũ christo tuo

CAPITULUM XIII

Symeo domine mi ꝙ deus uic tor et gloriosus uiuificat illas gen gentes per fidem et interficit nos in incredulitate nostra sicut ipse di cit per os ysaie prophete. lxv. cap. ꝙ uocaui et non respondistis. hec dicit dñs deus Ecce serui mei come dēt et uos esurietis Ecce serui mei bibunt et uos sitietis Ecce serui mei gaudent in exultatõe cordis et uos concutiemini pre amaritudine cor poris. Et interficiet deus israel et uocabit seruos suos alio nomine in quo benedixit illis qui est benedic tus super terram Amen. Et uidemꝰ istos redemptos istius nomine be nedictos a deo super faciem terre Et nos dispersit scilicet in captiuita te per quatuor partes mundi hodie sunt mille anni. et apparent expres se in nobis uestigia ire dei. non ad castigationem sed ad destructionē Et illa est interfectio quam deus comminatus est ꝙ interficiet isra el. Et ille gentes uicinales uel uici ne quas uocat seruos recipient no men quod deus promisit. Sed non ante mortem nostri nominis primi secunduz ordinem uerborũ dei per ysaiam. Et fames et sitis quas non patiemur non panis aut aque Sed cordium et animarum sterilitas et fames uerbi dei Sicut prophete de clarant per os Amos prophete. viii Et tu domīe scis hoc plenius ꝙ̃ ego Ueruntamen dei sumus nos in om nibus que accidunt nobis.

CAPITULUM XIIII

Symeo domine mi ꝙ gentes que iustificate sunt iaz sunt mille anni et postquam mortuus fu it iesus in hierusalez quia nihil boni habuerunt antequã crediderunt in deum et in christum et in apostolos quoniam ipsi forte erant illi pisces et ille bestie de quibus loquitur A bacuch propheta que nõ habent du

cem et ipse gentes purificate per fidem habent ieiunia sua et oseruātias legis noue et habent cuncta. Uidetis ꝙ in omni lingua et in omni loco in oriente et in occidēte gētes sunt confitentes in nomine domini. et non credunt in eū per moysen nec per aliquem prophetarum. quāuis sunt studiose in lege et in libris omnium prophetarum. sed deus uocauit eos per discipulos iusti. qui egressus est cum deo ad salutez eoruz sicut ipse deus benedictus et gloriosus predixit pes os Abacuch prophete. Et isti discipuli eius fuerunt filii nostri de filiis israel quia alio nomine uocantur apostoli Ualde timeo domine mi ꝙ isti sunt illi de quibus dixit deus per os Dauid in psalmis In omnem terram exiuit sonus eorum et in extremis finibus extensa uerba eorum. Et uerba prophete exp esse demonstrant nobis ꝙ de istis loquitur et non de nobis cum dicit. Non erit lingua neq; sermo qui non audiant uoces eorum. Et hoc non potest esse de lingua nostra hebrea que enim gentes obediunt preceptis moysi et aaron. quin imoipsi interfecerunt gentes et fugauerunt eas a se et tam gentes sciunt hodie moysen et prophetas et cognoscunt deum et seruant legem nouam sicut apostoli docuerunt eos Attamen dei sumus

CAPITULUM XUIIII

Timeo domīe mi ꝙ illud quod zacharias propheta dixit capi. xiii. Percutiam pastorem et dispers oues fuit completū quando nos percussimus pastorem istorum puerorū et sanctoruz apostolorū extunc nos oues dispersi sumus per uniuersum orbem. et isti filii nostri s. apostoli surrexerunt loco prophetarū. quod apparet ex hoc ꝙ de⁹ post illos nō misit nobis prophetam nec notificauit aliquid per uisionē. Timeo dñe mi ꝙ isti pueri sunt illi de quib⁹ dixit deus per os Joelis prophete ca. iii. Senes uestri somnia somniabunt et pueri uestri uisiones uidebūt. Certissime dñe mi senes sunt prophete nostri qui somniauerunt fidem gentiuz. Consecuti sunt illi pueri. s. apostoli et uiderunt. Et de istis pueris dixit Dauid propheta. Uenite filii audite me timorem dñi docebo uos Et deus non noīat filios in plurali sed solum noīat eos israel primogenituz in usu loquendi cōi Et in alio psal. noīat istos pueros filios cū dicit. Filii tui sicut plante nouelle. De israel dñe mi dixit deus per os ysaie ca v. Uinea dei exercituum fuit domus israel. expectauit ꝙ ueniret cū uua et uenit cuz spinis propter hoc ego adducam qui destruet illam in conculcationem. Et de illis predictis filiis dei. qui uocantur apostoli dixit deus per os ysaie ca xiii non mō erubescet Jacob nec liquefaciet facies eius. sed tunc quando uidebit de filiis suis illos quos creauerunt manus mee sanctificatos añ oculos suos. Et si essent dñe mi filii isti sanctificati coraz nobis secundum uiaz legis nostre non diceret deus ꝙ essemus in erubescentia propterea et dissoluerentur facies nostre. imo haberemus gloriam. et facies nostre confunderent faciem Jacob Et dissolutio est ista. ꝙ isti filii quos deus creauit manu. s. apostoli sunt sanctificati ex nobis et non secundū legē nrām. propterea deus dat intelligere ꝙ lex nostra non est lex ipsorum Dixit etiā deus per os ysa. hierem. prophete ca xxv. In illa die non dicent patres nostri comederunt uuā acerbā et dētes filiorū obstupescūt. sicut infidelitas iudeoruz nō nocuit fidei apostolorū nec nocebit Et propter hoc scribitur Uiuo ego dicit dñs Si erit ultra prouerbiū illud in israel quia nūq̄ aliquis de apostolis

postquam receperunt fidem rediit
ad fidem nostram Quare non fece
runt acerbitatẽ infidelitatis nostre
sicut dentes nostri obstupescunt de
peccato patrũ nostrorũ. Adhuc de
istis filiis dñe mi qui sunt apostoli
dixit deus per os ysã. Prophete. A
quo trãsmigrabo nisi a populo meo
Filii aũt qui erunt infideles deus e
rit saluator eorum in omnibus angu
stiis et uultus eius custodiet eos in
caritate eius et in clementia rede
mit eos. et propicius erit eis in lon
gitudine dierum Uerissimũ est dñe
mi ꝙ isti filii de quibus loquimur sẽ
per manserunt firmi nec deus trans
migrabit ab eis ab illo tempore quo
redemit rex ille iustus magister eo
rum sed transmigrauit a nobis et fu
it semper cum eis. et de israel et fi
liis qui sunt apostoli dixit sapiẽs Je
sus filius Syrach in libro suo capit.
iii Audite filii carissimi et operamĩ
ad quem honorat deus patrem in fi
liis. Et qualiter intelligi debeat ho
nor iste per os Malachie prophete
cum dicit cap iiii Mittet deus Heliã
qui conuertat corda patrũ nostrorũ
ad filios O dñe. s. deus deberet cõ
uertere corda filiorũ. s. apostolorũ
ad patres cum hoc debeat intelligi
de fide tunc isti filii. s. apostoli fuis
sent nobiscũ in captiuitate ista que
non habet finem sicut et patres no
stri et nos sumus. Sed exquo deus
ordinauit ꝙ debeant corda patrum
ad filios conuerti quid est quod ex
pectamꝰ dñe mi et quid postulamus
Et si uoluerimus dicere ꝙ alii filii
debẽt esse preter apostolos de qui
bus intelligantur predicta illi erũt ĩ
captiuitate et nos exquo uiã istius
iusti non sumus secuti quẽ amplius
firmiter secuti sunt et docuerunt se
quendã et propter hoc hñt honorẽ
patrũ in hoc ꝙ patres debent ad il
los cõuerti. Cũ ergo dñe mi filii no
stri uenerunt ante ꝗ nos ad fidem

dei si corda nostra cõuertantur ad
filios corda eorũ cõuerterentur ad
nos. Et sicut dicit deus altissimus.
Erunt populus unus et dñs in deo
glorioso et uictorioso. quia nõ debe
mus intelligere illã conuersionẽ ni
si de infidelitate ad fidẽ et doctri
nã istius iusti qui est magister salu
tis eorũ qui credunt in eo. et secun
dũ ꝙ dixit Dauid de eo. Ipse est cui
us sacerdotiũ erit secundũ ordinem
Melchisedech qui obtulit sacrificiũ
panis et uini et fuit Melchisedech
sacerdos dei altissimi ante Aaron.
Et attẽde dñe mi quãta sit differen
tia inter sacrificium Aaron et iusti
istius dñi dixit dñs dño meo tu es
sacerdos in eternũ nõ ad tempus si
cut Aaron qui mortuus fuit c. xx.
annorũ Itẽ sacrificiũ Aaron fuerũt
carnes et sacrificiũ istius iusti dñi
fuit panis et uinũ. secundũ ordinẽ
Melchisedech Itẽ in quibus uerbis
dñs per prophetã ostendit manife
ste quoniã sacrificium Aaron finire
tur qñ illud sacrificiũ in eternũ et
ordinatio sacrificandi secundũ Aa
ron finiretur quãdo inciperet sacri
ficiũ ĩ pane et uino. eternaliter du
raturũ. Sẽ de hoc dñe mi adhuc ha
beo loqui spẽaliter dicã aliqua pau
ca de istis filiis dei que mihi occur
runt. de quibus dixit deus per os ie
su prophete filii Bethoni ca i. Erit
locus in quo dicetur Uos estis filii
dei uiui. et iste locus domĩe mi absq
dubio est ecclesia quia propheta in
telligit secundũ locũ in eo quod di
cit. erit locus Synagoga que est lo
cus primus iã erat et synagogã uo
cat deus per os moysi et aaron et
omniũ prophetarũ primogenitũ me
um Sed in plurali et quasi quemlibẽ
in spẽali istos seruos genitos uocat
Propheta filios dei. De istis filiis
dei dicit etiã deus per os Prophe
te moysi deutro xxxii Sanguinẽ fi
liorum ulciscetur et sanabit terram

populi sui et nos dñe occidimus pro phetas et non fecit uindictã de eis nisi per.lxx. annos.sed occidimus a postolos et iustum magistrũ eorum, et fecit deus uindictã de filiis iam sunt mille anni et ultra. et per mor tem ipsorum lauit deus terrã popu li sui et nõ dixit terrã filiorũ israel. De ipsis etiã filius dixit Dauid i psal mo.c.xxxv Sicut sagitte in manu po tentis ita filii fideles.cõparat eni propheta istos filios fideles sagittis emissis de manu potentis quia deus omipotens misit ad .xii. partes per quatuor mundi climata fideles hos filios cum doctrina legis psalterii et prophetarũ Moysen aũt et aarõ non misit extra domum sanctam ad docendum quia non ad indiã ad ro mã nec ad alia loca misit eos annũ tiare doctrinã legis et prophetarũ Sed isti fideles filii sic proiecti uel missi per uniuersum mundũ surrexe runt corã deo loco nostri postquã deus occidit israel et nomen nostrũ et per istos inouata est lex prima. secundum ordinẽ melchisedech qui sacrificium deo instituit in pane et uino.et quibus cõicauit per ministe rium istorum mutauit sacrificiuz no strum sicut mutauit nomen nostrum et sicut mutauit legem carnalem no stram in legem spũalem. Et si deus dixisset per os Dauid Messie siue cristo Tu uenies sacerdos in eter num secundum legẽ moysi et aaron staret illa lex.sed dixit Tu es sacer dos in eternũ secunduz ordinẽ mel chisedech Et amicus dei cõicauit de sacrificio panis et uini et non de sa crificio carnũ Nos tamen dei sum⁹ in omni euentu.

CAPITULUM XX

Timeo domine mi q deus eiecit nos a se et sacrificiũ nostrum et acceptauit sacrificium gentium. sicut dixit per os malachie prophe te ca.i.Non est mihi sacrificium uo luntas dicit dñs neq sacrificium ue strum. quoniam ab ortu solis usq ad occasum eius magnum est nomẽ me um in gentibus que offerunt i noie meo sacrificium mundũ.Ergo apud deum sacrificiũ gentium est mundi⁹ q sacrificiũ nostrũ.Et insuper quia deus priuauit nos omi sacrificio mũ do et alio docens christianos ut ip si uitarent nos ne contaminarentur sicut nos uitauimus gentes oĩ tepo re q sacrificium nostrũ fuit mundũ apud deum et acceptum legis. Etiã tu dñe mi nosti quod dicit deus in psal.lxxx de nostro sacrificio cũ ait per os dauid. Nunquid uidistis uos q ego comedi carnes thaurorũ et hircorum sanguinẽ biberẽ per quod manifestat deus q ipse condemnat carnium sacrificiuz.Et unde est no bis dñe mi q non detestatur in gen tibus sacrificium panis et uini quod statuit deus et i illo reprobat sacri ficium carnium Cum Salomon Pro pheta describat Aaron extendit ma nus suas super altare et obtulit san guinem et incensum deo uiuo et ob tulit sacrificium nostrum de granis terre.sicut Melchisedech obtulit A braham.Deus etiã testificatur per os Iesu prophete ca.xix q nos obtu limus sacrificium de panibus cũ dix it Non offeratis sacrificium panis. quoniaz panes uestri tristicie sunt. et quicunq comedit ex eis contami nabitur Unde nos offerebamus ali quando sacrificium panis sed nullũ est acceptum sacrificiuz deo de ma nib⁹ nostris.Et de nostro sacrificio carnis dixit iesus propheta fili⁹ Be thori ca.ix.Deus magis diligit pie tatem et miam q sacrificium carni um Declarat deus sacrificium gen tium per moysen Leuitici xxiii ca. Offeretis deo sacrificium de leuatis de aere et de expressione uue et be nedicat uobis deus et cunctis ope-ri bus manuum uestraruz Scimus nos

etiã dñe mi ꝙ deuſ mandauit in pri
cipio poni ante archam federis do
mini panes et nõ carnes. In Exodo
etiã ca. xxix dixit moyſi Offeraſ hi
cos et cuȝ illis panes azimos qui pa
nes azimi ſunt ſacrificiũ gentiũ in li
bro legum ca. xxi cum precepit Aa
ron per moyſen dicẽs hõ de ſemĩe
aaron ſacerdotiſ qui habet maculaȝ
non offerat ſacrificiũ panis nec ali
ud quodcunqȝ ſacrificiũ. Unde dñe
mi per quod preponitur ſacrificium
panis Dicit etiã deus per Moyſen
iii libro legũ ca. iii. Offeretis deo ſa
crificium de oĩbus habitationibuſ ue
ſtris paneſ duoſ de primiciis frugũ
et cum panibꝰ arietes. vii. et primo
põit dñe mi panes et poſtea carneſ
In alio loco legitur quẽ tu ſcis dñe
mi. Dixit ieſus charuſ et glorioſus fi
liis iſrael. qñ intraueritis terrã ha
bitationis ueſtre quã daturus ẽ dñſ
deus uobis in hereditatẽ offeretis
deo panes in ſacrificiũ et ſacrifice
tis carnes thaurorum cuȝ farina pu
riſſima. ergo deus precepit fieri ſa
crificiuȝ de pane et ex farina puriſ
ſima et acceptauit illud Et tale ſa
crificiuȝ eſt hodie gentiũ Similiter
panis ex farina puriſſima de ſacrifi
ciis etiam fit mentio i. Regũ. ca. xxi
cum dixit. Uenit ad Abimalech prin
cipem ſacerdotum in Silo et petiuit
panes qui rñdit. Nõ ſunt hic panes
niſi panis oblatus quem nõ cõuenit
comedere pueris tuis quia ſanctus
eſt. Nec dicta ſunt de ſacrificio pa
nis et plura dici poſſent que tu dñe
mi noſti. Sed quia gentes ponunt
in ſacrificiis aquã non debet nobis
uideri inconueniens. quia etiã ĩ ſcri
pturis ſanctis inuenimus de hoc ex
emplum ſcilicet ꝙ deo fiebat ſacri
ficium de aqua et fuit deo acceptuȝ
Inuenimus etiã ii. Regũ xxiii ca. ꝙ
duo iuuenes haurierunt aquã de ci
ſterna que erat ſupra portã Bethle
hem et propheta obtulit illã deo in
ſacrificium ergo non eſt contra ſcri
pturã ſi gentes hodie ponãt aquam
in ſacrificio quod faciunt deo Nos
etiã legimus ut dictum eſt ꝙ Aarõ
fecit deo ſacrificiũ de pane et uino
et dauid de aqua. et iſta tria ſunt ſi
mul in uno ſacrificio mundo quantũ
natura patitur et quantum intellec
tus noſter excogitare poteſt et nõ
ſunt carnes thaurorũ pinguiũ. Heli
as ut narratur iii Regum Infudit a
quã ſuper ſacrificium carnium et de
us miſit igneȝ de celo et acceptauit
ſacrificium cum aqua perfuſum. Ma
gis angelus ĩ figura cõicat aquã ſub
cinericio qñ Heliaſ ambulauit in for
titudine cibi ſuper illud quod natu
ra non poteſt concedere xl. diebus
uſqȝ ad montem dei Hoc etiã ſacri
ficium uini cum aqua mixtũ pulcher
rimũ et aptũ deſcribit Salomõ Pro
pheta in libro prouerb. ca xi cuȝ di
cit. Sapia altiſſima cõicauit ſacrifici
um ſuum et parauit menſaȝ tunc mi
ſit ſeruos. Qui eſt paruulus ueniat
ad me. Inſipienteſ comedent paneȝ
meum et bibent uinuȝ meũ tempera
tum aqua Quid dñe mi menſa para
ta ſapia altiſſimi niſi altare: Quid
dñe mi panis et uinum mixtum niſi
ſacrificium de pane et uino et de a
qua quod fit in altari Qui ſunt ĩſipi
enteſ uocati per ſeruos ſapientie niſi
gentes que ignorabãt deum uoca
te per apoſtolos. Et notabiliter di
citur panem ſuum et uinum ſuũ per
id enim ĩnuit hoc ſacrificiũ eſſe gra
tum deo et ꝙ ad iſtud cõuiuium taȝ
ſublime et tam ſpũale non uocauit
patres noſtros qui erant excecati
in ſacrificio legis quod eſt carnale
ſacrificium nõ dimiſit nobis ſed pri
uauit nos iã ſunt mille anni comple
ti ꝙ nobis accidit per illum iuſtum
in quem peccauimus. Attamen dei
ſumus.

CAPITULUM XXI

Alde timeo dñe mi ab illo uer
bo quod deus fortis et glorio
ſus. dixit per os mala chie prophete
ca. i. ubi ſic tangit de ſacrificio gen
tiũ ab ortu ſolis uſqʒ ad occaſum gẽ
tes offerunt ſacrificium noĩ meo. ubi
aduerto ꝙ ſacrificiũ noſtrum nõ fu
it acceptum niſi in uno loco ſolo. ſ. ĩ
domo ſancta preciſe. quo eque loco
et ſacrificio priuauit nos deus. ſ. ter
ra promiſſionis et ubiqʒ terraruʒ iã
ſunt mille anni. Uñ uenit ſuper nos
et completum eſt quod deus dixit
de nobiſ per ſimilitudinẽ loquẽſ per
os yſa. ca. xxii cũ ait. Unde uenit ſu
per nos et cõpletum eſt quod deuſ
dixit per os malachie prophete ubi
ſic ait Non eſt mihi uoluntas in uo
bis et ſacrificiũ non accipiã a uobis
Uenit etiã et iam completum eſt ꝙ
deus dixit per os yſa ca i. cum ait.
Sabbata ueſtra et feſtiuitates urãs
et ſacrificium ueſtrum nõ accipiam.
quia oẽs uos eſtis in ira mea. Uenit
etiã et completum eſt ſuper nos ꝙ
dixit in eodem ca. yſa. cum loquitur
per eum deus et ait. Quid mihi mul
titudo uictimarũ ueſtrarũ quia mul
tiplicaſtis mihi ſacrificium de arie
tibus et carnibus hircorum. ego aũt
contempſi ſanguinem uitulоruʒ et a
rietum carnes et hircorum cum pre
ſtaueritis ea corã me et quis recipi
et ea a uobis. Non detupetiſ lapideſ
meos ſanctos fruſtra non offeretis
ultra ſacrificiuʒ quoniã incenſuʒ ue
ſtrum et ſollẽnitates ueſtras et ſab
bata ueſtra non recipiã a uobiſ quia
illa odiuit aĩa mea. Si eleuatiſ mãuſ
ueſtraſ ad me auertã uultum meum
a uobis. Et ſi multiplicaueritiſ orati
oneʒ non exaudiã quoniã manuſ ue
ſtre plene ſanguine ſunt. et oẽ ſacri
ficium ueſtruʒ ſicut cadauer fetidũ
et egreſſus atrii porte exterioris.
et ille qui mihi iugulauerit thaurum
ſicut qui decollauerit hoĩem et ille
qui obtulerit ſacrificium uiuuʒ ſicut
qui offert ſanguinem porci. Sed ab
hoĩatio de ſacrificiis apud deum ni
hil aliud ſignificat niſi mutationem
ſacrificii noſtri carnalis et groſſi in
ſacrificium iſtius iuſti dñi ſpũale et
ſubtile. qui inſtituit offerre panem
loco carnium et aquã mundam loco
pinguedinis. et uinum purũ loco ſan
guis. et homo offertur ſpũaliter et
acceptabiliter deo. non ſicut aĩalia
decollata per nos que per prophe
tam comparando cadaueri putrido
Nos attamen dei ſumus et ad ipſuʒ
redibimus in omibus que euenerint
nobis. Et quare non credimus dñe
mi et hec que locutus eſt deus per
prophetam iſtum deſcribit euidẽter
de ſacrificiiſ noſtriſ ut dixit per Hi
ere. ca. vii. Inuitate proximos urõs
ad ſacrificia et comedite cũ eis car
nes ſacrificiorũ ueſtrorum. quia in
die qua eduxi patres ueſtros de E
gypto non precepi eis uerum de ſa
crificiis Sʒ dixi. Audite uocem meã
et ero uobis deus et uos mihi popu
lus Si ambulaueritis in omibus que
precipio uobis. et nõ audierunt nec
poſuerunt aurem ſuam ad dominuʒ
meuʒ Et dñe mi es ex illis qui neſci
unt hoc Attamen dei ſumus in omĩ
bus que euenerint nobis.

CAPITULUM XXII

Timeo dñe mi ꝙ de ſynagoga
et eccleſia intelligatur uerbũ
illud quod ſcribitur Ioelis xxv. cap.
primi libri legum cum dicit dñs de?
rebecce uxori yſaac. Due gẽtes ſunt
in utero tuo. et gens genteʒ ſupera
bit. et maior ſeruiet minori Domine
mi ſola rebecca fuit mater iudeorũ
et gentilium. Populus maior et pri
mogenituſ fuit ſynagoga que maior
fuit homine et ſcientia et dei popu
lus primogenituſ. Et minor apud de
um fuerunt gentes in infidelitate
manentes et in ignorantia ſua Si
tamen domine mi deus occidit iſra
el prout deſcribit yſa. et tunc tota

subuersa est Synagoga. que fuerat
maior et seruiuit gentibus que fue
rat minor ut cõpleretur uerbũ quod
deus dixit rebecce. Gens gentez su
perabit. Etiã dñe mi de ecclesia dix
it deus per os dauid prophete psal
mo xliiii. Astitit regina a dextris tu
is in uestitu deaurato distinctis co
loribus adornata. Exponitur dñe mi
ꝙ ecclesia gentiliuz que uocatur re
gina diuersitas linguarum omnium
que seruiunt ei est adornata colorũ
distincte. Nam oẽs lingue ĩ ecclesia
concordant in una expositiõe legis
et psalterii et libri omniũ propheta
ruz. Synagoga uero non habuit nisi
unã linguã et ornatum suuz quasi co
lore uno scilicet hebrea.

CAPITULUM XXIIII

Timeo etiam dñe mi de uerbis
inductis superius frequenter
per malachiã prophetã. dixit de⁹ si
nagoge cum ait Non est mihi uolun
tas in sacrificiis uestris. quia ab or
tu solis usqꝫ ad occasuz magnum est
nomen meum inter gentes que offe
runt noĩ meo sacrificiuz mundum. si
cut de natura sua munda sunt aqua
uinum et farina pura de quibus fac
tũ est sacrificiũ et non indiget mun
datione et lotione. sed synagoga in
diget lauare carnes sacrificioruz et
purgare uentres aĩalium que ĩ sacri
ficio sacrificabuntur et lauare lotũ
de sanguine et pinguedine sacrifici
oruz aliter esset horror tractare. In
sacrificio aũt panis et uini et aque
non apparet aliquid indecens Pro
uerbi. ca. viii. Melior est buccella pa
nis. nihil turpe etiã corporaliter sũ
pta. Estimo dñe mi ꝙ de isto sacrifi
cio dixit deus per Salomonem pro
uerb. ca. viii Melior est buccella pa
nis cum caritate ꝗꝫ uitulus saginat⁹
cuz inimicicia. Buccella amoris dñe
mi pura est mansuetudo super man
suetudinem et remissio mutua offen
sarum Et uitulus odii saginatus est
occulta interfectio inimicorũ. ergo
dñe mi sacrificium synagoge est ui
tulus pinguis cũ inimicicia. Et sacri
ficium ecclesie buccella est caritas
de qua dixit deus. Melior est buccel
la etc. Pulchre etiã describit deus
ecclesiã assimilando ceruis per os
Salomonis prouer. ca. v. ubi ait. Cer
ua deo diuisa in emulo suo. cuius uer
ba inebrient te et amor illius dele
ctet te in eternuz. Synagoga enim
dici posset aliquo mõ sed nõ est no
bis pulchre exponere uerbum istud
respectu illa presertim quia non ha
bet emulum suum sed emulos multos
Emuli eius fuerũt moyses et aaron
daniel ysaias hieremias et ceteri si
miles. Et ecclesia est domus dilecta
cerua in emulo suo. s. uno nõ habẽte
parem in nobilitate et gratia. Tũc
ait dñe mi et dicit Inebrient te uer
ba eius oĩ tempore. Delectare ĩ amo
re illius in eternũ In quibus uerbis
describit deus sacrificium ecclesie
omni tempore duraturum in eternũ
Similat aũt illam deus matri lactã
ti filios. Et in hoc ꝙ dixit inebriabo
te denotat materiam sacramenti et
uinum quod est delectabile nutrimẽ
tum et sufficiens sanctum quo sacri
ficio iaz fruitur et delectatur eccle
sia iam mille anni sunt. a quo tempo
re priuauit synagogam sacrificio. E
mulus autem ille in quo ecclesia est
tam grata deo est christus dominus
et ubera eius dant uinum perpetuũ
de quo peruenit gaudium sempiter
num. et non dicit ꝙ dabit carnes et
pinguedinem uel sanguinem que fa
ciunt sacrificium laboriosum. Sacri
ficium synagoge quo deus priuauit
nos iam sunt mille anni. nos autem
dei sumus. Domine mi fuit autem sy
nagoga sicut mulier que habuit aliũ
uirum supple deum et perdidit illũ
et domum sanctam Et ista ecclesia

fuit cerua i deserto sine marito sed deus uicē illius supplet. Unde ipse fortis et gloriosus dicit per ysaiam cap. lxiii. Puelle sequestrate meliores sunt q̃ ille que habent uirum Item idem propheta ca. lxiii. Ego faciam dicit dominus deus uineam et flumina ad potum populo meo electo. et tu Iacob non obediens. et tu israel non audiens. sicut nos domine mi sum⁹ extra obedientiam. nec habēus aures nec oculos. quapropter hec captiuitas nostra iam usq; ad cōplementum mille annoruz peruenit Timeo domine mi de lege nrā que furoris iram habet in perpetuum. et dicit oculum pro oculo etce. Sed cerua illa emulum habens iram uni cum dixit iu euangelio suo glorioso Math. cap. v. Qui te percusserit in unam maxillam statue illi alteram. loquitur dauid in psalmo. xxxi. q̃m magna et q̃multa dulcedo tua domine quam abscōdisti timentibus te. et cōpleuisti eam sperantibus i te Et est clarum domine mi q̃ populus synagoge timuerunt penas legis oculuz pro oculo. quia erat in perpetuū execution. Sed populus ecclesie sperās est in dulcedine dei. qui percussi in faciem non repercutiunt. Quapropter parauit illis deus scilicet gentibus magnam multitudinem dulcedinis sue quam abscondit a iudeis At tamen dei sumus in omni euentu.

CAPITULUM XXIIII

QUaeo domine mi quod loquitur deus per os ysa. prophetē de nobis cap. xxviii. cuz ait q̃ hec apud nos sint sicut uerba libri signati quem non aperit lector nec ignorans litteras De filiis autem supra dictis quos deus totiēs descripsit ut supra allegatum est cum pluries loquitur deus in eodem capitulo cum dicit. Manifestabūt semen Iacob et euangelizabunt deum israel. et accipient ignorantes scientiā et musici scient legere. Aperte uidemus domine mi q̃ iam sunt mille anni q̃ ignorantes musici sciunt et docent legē nostram. Et qui sunt ignorantes nisi gentiles. Et qui sunt musici cantātes psalterium nostrum et prophetas i ecclesiis suis nisi christiani. De quibus musicis siue cantoribus dicit deus per os dauid iu psalmo. lxxv. Cātate domino omnis terra psalmum dicite nomini eius. Et in eodem etiā psalmo dicit. Cantabūt et dicent nomini tuo filii uniuerse terre. et non israel simpliciter De istis etiam musicis dicit de⁹ per os dauid psalmo lxxxviii. Cantabuut tibi gentes i domo dei mei canticuz. In loco isto ponit cantilenam antomasie etiā sunt mille anni q̃ nos iudei non cantauimus in domo sancta. De istis cantoribus dicit dauid Cantabunt canticū in domo dei i eternum. De nobis dicit in psalmo. c. xxxviii Quoniā cantabunt canticum dei in terra aliena Et qualiter potest esse domine mi q̃ speramus terram habere nostrā. cum deus dixit per Amos prophetā capitulo quinto. Cecidit israel et nō resurget. Uirgo israel prostrata est et non eleuabitur. Idem propheta dicit capitulo nono. Et ueniet tribulatio et non saluabitur qui effugerit ex eis. et si absconderit se in monte carmeli inde precipitabit eos man⁹ mea. et si descenderet in fundū maris illuc mittam serpentes et mordebunt eos. et si abierint in captiuitatem coram inimicis meis sibi mandabo gladium et occidet eos. Ponam oculum super eos in malum et non in bonum quod fecit nobis deus. iaz sunt mille anni completi et ultra

ꝙ canticum et pſalmum cantauimuſ
exquo ſic eſt. Attamen etc.

CAPITULUM XXV

Domīe mi dixit deus de nobiſ
Ponā oculū meum ſuper eos
ī malū et non ī bonū ſicut manifeſte
uidemus ſunt mille anni. Dixit uere
de iſtis filiis muſicatoribus per os
dauid prophete Oēs gentes plaudi
te manibuſ. et cātate deo ī uoce lau
dis. Et alibi dicit Jubilate deo omīſ
terra ſeruite dn̄o in leticia. Introite
in cōſpectu eius dicas totū iubilate
et pſal. lxvi. Cātate dn̄o oīs terra.
et ānūciate de die ī diē. paueo dn̄e
mi exquo deus dixit per os Hiere.
prophete ca. ix. Docete filios urōs
et filias ueſtras fletum et planctū.
quoniā mors egreſſa eſt per portas
ueſtras exquo de⁹ dixit de his filiiſ
muſicis ſiue muſicatorib⁹ per os da
uid pſal. c. lxvii. Regeſ terre et oēs
populi pricipes et oēs iudiceſ terre
Juuenes et uirgines ſenes cū iunio
ribus laudent nomen dn̄i. et pſal. xl
viii. In ſacrificio cātuſ honorabit me
ac ſi aperte diceret nō in ſacrificio
carniū hircoruz ſicut ſacrificiū nrūz
Etiā dn̄e mi nō negemus uerba cre
atoris ueri que dixit per os yſa. pro
phete ca xlviii. Muſici ſeu muſicato
res addiſcentes ſcripturas et totuz
pſalteriū dauid ſic muſicali arte no
tatum per ſonum acutū et grauē hiſ
oīb⁹ cōſideratiſ uidetur mihi ꝙ noſ
erramus ī hoc ꝙ nos de ſue laudis
ſacrificio iudicamus quod ī eccleſia
dei exhibent in cantādo. preſertim
cum ī lege dei de hoc īueniā prece
pta et exempla dei que etiam dicit.
Laudate eū in cythara et organo.
laudate in cimbalis magnis laudib⁹
et oīs ſpūs laudet dn̄m. Hoc ſcribit
pſal. xv. Exemplum etiā in ii. Regū
ca. vi. ubi legitur ꝙ dauid diſcooper
to capite ſaltās pſallebat cuz citha
ra añ archā dn̄i quē temeraria uxor
ſua michol auſa eſt redarguere cuz
ipſe ait o fatua nōne uidebit me do
minus deſpectum pſallentē. filii aūt
iſrael ſonabāt buccinā dū trāſduce
bāt archā Sed qui ſumus dn̄e mi ob
ſecro uidentes ſolēnitates ipſorum
muſicorum niſi michol fatua. Et qui
ſunt iſti canētes niſi dauid et exul
tantes ī deo in humilitate preſertiz
cum dicit deus. Oīs ſpūs laudet do
minum. ſi dixiſſet oīs iſraelita preci
pue poſſem⁹ tunc aliis inſultare Et
ſic deus fortis et glorioſuſ dicit per
os yſa ca. ii ꝙ gentes ſunt in cōſpe
ctu eiuſ ſed hoc nō eſt intelligendū
de gentibus iſtis anteꝗ haberēt no
ticiā dei per aduentuz iuſti quia tūc
erāt pagani et idolatres ideo intel
ligi non poteſt bn̄ illud niſi de gēti
bus que īuenerunt dn̄m que offerūt
oī die ſacrificium munduz ī oriente
et ī occidēte ſicut dicit per os mala
chie prophete ut iā ſuperiuſ eſt alle
gatum et certe dn̄e mi nos erramuſ
Attamen dei ſumus.

CAPITULUM XXVI

Paueo dn̄e mi ꝙ apoſtotauim⁹
a deo in principio iſtius iuſti
de quo introduximus auctoritates
predictaſ et cui expreſſe conueniūt
omnia que ſcripta ſunt apud nos in
libris legis et prophetaruz propter
quam apoſtaſiam ſicut deus preten
dit longitudinem dierum et captiui
tatem iſtam nobiſ intulit. et ſi expe
ctamus ſaluatorem alium ab iſto iu
ſto non prodeſt nobiſ Nota ꝙ ī iſta
pagina non faciunt omnia expoſita
de uerbo ad uerbum propter nimiā
eiuſ incultationem. Sed argumentū
nobis euidēs eſt captiuitas illa que
fuit in babylonia. lxx. annis et quan
tum ad tempus quia breue quantuz
ad gratiam quia dauid propheta fu
it captus nobis qui fuit amicus dei.
et per quem conſolabatur nos de li
bertate propinqua non etiam omīs
tribus fuerunt in ipſa captiuitate

ſed hec captiuitaſ iã peruenit ad cõ
plementum mille annorũ et nũc eſt
nobiſcũ et oĩs tribus nulla excepta
et ſunt in diſperſione elõgate a do
mo ſancta Ex quo ſignũ eſt euidens
ꝙ pro peccato generali quod eſt in
nobis oĩbus perſeuerabit ira ſuper
gentez nrãm ſine ſpe. et tñ expecta
muſ aliquem aliũ que expectatio nõ
prodeſt nobis Et ſi uoluerimuſ dice
re ꝙ hec captiuitas non eſt genera
lis. et ꝙ in aliqua parte mundi nos
habemus regẽ et principem cito po
terimus ſecundũ legẽ nrãz argui de
mendacio et conuinci. Nã ſi nos iu
dei in aliqua parte mundi regez et
principem haberemus hoc eſſet de
una ſola tribu ſ. iuda. et deus diffini
uit ꝙ non eſſet ſuper iuda rex ex il
la in eternũ vnde dixit Hiere. pro
pheta ca. xvii. Peccatum iude ſcrip
tum eſt cum ſtilo ferreo in lapide a
damantino qualiter deleri expecta
mus non delebitur ĩ eternũ. preſer
tim cum deus fortis et glorioſus lo
cutus eſt per oſ prophete ca iii do
minator dñs aufert a ieruſalẽ et iu
dea iudicem prophetã et principez
De nobis etiã dicit propheta filiuſ
Beceri ca xv. libri ſui. Erunt filii ie
ruſalẽ ſine principe et ſine lege. noſ
ſcimus dñe mi ꝙ ab inicio mundi fu
erunt aliqui magiſtri et ſancti coraz
deo et in principio fuerũt lõge uite
ſicut matuſalem et enoch et ceteri.
et nullum iſtorũ extendit deꝰ ultra
mille annos. et nos inuenimus inter
nos et meſſiam ſicut chriſtus nobis
promiſſus fuit natus in Babylonia
tempore captiuitatis illius que fuit
lxx. annorũ Sed hoc tempus noſtrũ
habet in etate mille v annos quam
fabulã et propheciã nulla rõne poſ
ſumus defendere hoc tñ dicimus et
aſſerimus in ſynagogis noſtris ubi
commiſcetur nobis extraneuſ. Sed au
dias doctrinã chriſtianorũ publicaz
ſuper pſal. fundatã lxxxviii. Ad ſpõ

dicet homo et homo natus eſt in ea
et ipſe qui eſt fundauit eã in uerbiſ
iſtis noiat mariã dnãm noĩe ciuita
tis et dicit ꝙ homo natus eſt in ea
et non dicit cum iſraelita uel tali.
ut intelligas ꝙ filius marie nõ fuit
unꝗ in lumbis alicuius hoĩs. Et i. ii.
libro Regũ ca. ii. hoc manifeſte de
claratur cum deus dicit ad Dauid.
qñ cõpleueris dies tuos et dormie
ris cũ patribus tuis ſuſcitabo proge
niem tuã poſt te que egredietur de
utero tuo et ego ero illi in patrẽ et
ipſe erit mihi in filiũ Sed nunꝗ fu
it poſſibile dñe mi ꝙ aliquis egrede
retur de utero patriſ ſui ſed hoc ex
preſſe ponit ad demonſtrãdũ ꝙ cri
ſtus nõ foret cõcipiendus ĩ muliere
per ſemẽ deciſum de lũbis uiri ſicut
ceteri hoĩes tã a Dauid ꝗ ab aliis
dicit deus per os dauid in pſal. Ex
utero ãte luciferũ genui te ac ſi de
us fortiſ et glorioſus diceret de cri
ſto ſuo ꝙ de uoluntate ſua ꝙ ẽ ſpũſ
ſanctꝰ genuit eũ et nõ de ſemĩe du
cendo. Cum ponit Ex utero ſine uiri
li ſemĩe preter curſum ſolitũ marie
uirginis et hoc eſt etiã de doctrĩa
chriſtianorũ que nõ moratur ĩ capti
uitatibus nrĩs Propter hoc euenit
nobis illud quod euẽit nobis Deſcri
bit etiã per eũ de modis criſtum na
ſciturum dauid propheta cum dicit.
pſal lxxxviii. Jurauit dñs dauid ue
ritatẽ de fructu uentris tui ponam
ſuper ſedẽ tuã. Attamen dei etc.

CAPITULUM XXVII

Certe dñe mi licet nobiſ nõ op
ponant criſtiani dicta ſarra
cenorũ precipue que tradũtur in al
corano et ĩ expoſitõibus eius ſciẽteſ
ꝙ nos nõ reciperemꝰ ſicut nec ipſi
recipiũt. tñ ad fatigatõem nrãm et
fortificatõez ſupplentiũ ſi nobis op
poneretur illa dicitur a ſarracenis
de Jeſu et beata maria matre eius.
Omnes enĩ ſarraceni dicunt ꝙ ipſe
fuit ille Meſſias quem predixerunt

esse uenturum et preponunt illum
machometo quantū ad genealogiā
fatentur enī ꝙ parentes machome
ti fuerūt idolatre et praui et de se
mine agar ancille. Et dicunt messias
fuit filius ysaac et prophetarū et iu
storū et recta linea usqȝ ad beatam
mariā uirginē et matrem eius.

De maria uero dicitur sic in alco
rano de familia Adamar dixit
angelus gabriel ad mariā. O maria
deꝰ te elegit et docuit grām et pre
elegit super oēs mulieres oīm secu
lorū diuidens inter hoīes terrenos
et angelos dei ī paradisū deliciarū

DIcunt etiā oēs sarraceni ꝙ chri
stus siue messias habuit a deo
ptātem faciendi miracula. sanandi
oēm languorem et infirmitatē et ei
ciendi demonia. et suscitādi mortu
os et credūt oīa miracula que iesuz
fecisse cōmemorant et hoc expresse
testificatur alcoranus ubi dicit ī ca.
predicto domar ꝙ messias sciuit et
scit oīa et etiā secreta cordium Un
de uerba machometi Sciuit ypse .i.
iesus oēm librū et oēm sapiām et eti
am totā legem moysi. et quod omes
comedebant et bibebāt in domibus
et quid reponebāt in thesauris suis

DIcūt etiā de christo siue messia
ꝙ dū fuit in hoc mundo cōtem
psit diuitias et abiecit carnales de
lectationes. nec habuit concubinas
que sunt occasio peccati et causa in
obedientie Item dicitur ī alcorano
illud uerbū euangelicū. Uulpes foue
as habent et uolucres celi nidos. et
hec oīa licet sint auctoritates aper
te dicentis siue dicentiū sunt tamen
conformia his que prophete dixerūt
de messia in primo aduentu suo ut
patet in predictis.

DIcunt etiā ī alcorano ꝙ ypse .i.
iesus christus est uerbū dei. Et
de hoc .s. uerbo dei est iesus cristus
apud sarracenos quasi unū perpetu
um ita ꝙ nullus alius homo uocatur
hoc noīe nisi iesus quē uocant ypse
Unde dixit deus ad ypse. Ego sum
sufficientia tua. ego leuabo te et pu
rificabo te ab infidelibꝰ. Considera
ergo dñe ꝙ gens iudeoruȝ propter
captiuitatem quā passi sunt iā mille
annis sumus paucissimi iudei ī com
paratione aliarū nationū Nā sarra
ceni multiplicati sunt et crescūt quo
tidie. Fides aūt christi impleuit to
tum mundū. nos uero ubiqȝ dispersi
sumus a deo nostro ubiqȝ sumus pau
cissimi sicut ruben cū dixit. Non cre
scas etc nos aūt nō crescimus et illi
qui sumus sumus inimici super omēs
gentes et nil proficimus. Testimo
niū multorū stat semper contra nos
s. christianorū et sarracenorū. Alco
ranus eorum et euangeliū cristi qui
bus nolumꝰ credere. tñ meo iudicio
alcoranus nihil ualet. cū manifeste
contineat contra doctrinā nostram
sicut ipse nosti. et sicut positores ei
us. apparet euidenter ꝙ ignoraue
runt testimoniū. Sed ꝙ diceremus
de euangelio supposito ꝙ christus
siue messias iā uenerat. nihil tamen
continet contra prophetas et legeȝ
nostram sed est manifestatio oīum
prophetarū et promissiōis impletio
que in lege continentur sumēdo spi
ritualiter prout continet doctrina
christianorū. Nihilominus dñe mi su
per his dubiis ad te recurro maxie
super primis nrīs que habui a Pro
phetis quia de alcorani testimonio
scio ꝙ quasi nil reputabo. tu maxie
qui arabicū scis perfecte nosti quia
ipse machometꝰ qui dixit se prophe
tam nec uentura predixit. et qui di
xit se nuntiū dei contra deum et ei
us scripturam docuit penitus ut cor
ruptus homo penitus et ignarus.

Explicit Epistola Rab
bi Samuelis quam scrip
sit ad Rabbi ysaac Ma
gistrum Synagoge.

Sequitur Epiſtola quā miſit Pontius Pilatus Tiberio Imperatori romano.

Pontius Pilatus Imperatori
Tiberio ſalutes dicit. Nuper
accidit et ego ipſe probaui Iudeos
per eorum inuidiam ſe ſuoſqꝫ poſte
ros crudeli damnatione periſſe. Cū
promiſſum haberent patres eorum
ꝙ deus eorum mitteretur de celo
ſancto ſuo qui eorum rex merito di
ceretur. et hunc cum promiſſuꝫ babe
rent per uirginem miſſuruꝫ. Deniqꝫ
cum illic eſſet et uidiſſent euꝫ iudei
cecos illuminaſſe. leproſos mūdaſſe
paraliticos curaſſe. demones a cor
poribus obſeſſis effugaſſe mortuos
reſuſcitaſſe ambulaſſe ſiccis pedibꝰ
ſuper undas maris imperaſſe uētis
et alia multa feciſſe miracula. Cum
auteꝫ magna multitudo populi iude
orum ipſum eſſe filium dei dicerent
ducti ſunt contra eum inuidia. men
tientes dixerunt quidam eum eſſe
magum et contra legem eorum age
re Ego autem credidi uerbis eorum
ita eſſe et tradidi eum flagellis ce
ſum arbitrio eorum Ipſi autem cru
cifixerunt eum in ligno et mortuuꝫ
ſepelierunt et ſepulture cuſtodes
adhibuerūt Ipſe uero militibus pre
torii mei monumentum cuſtodienti
bus et ſignantibus tertia die reſur
rexit de monumento. Intantuꝫ autē
exceſſit inuidia et malignitas iudeo
rum ut darent pecuniam militibus
meis dicentes. Dicite ꝙ uobis dor
mientibꝰ uenerunt diſcipuli eius et
furati ſunt corpus eius et ſecum de
tulerunt Milites autem mei cum ac
cepiſſent pecuniaꝫ ueritateꝫ et que
facta ſunt tacere nō potuerunt ſed
eum uere reſurrexiſſe et uidiſſe te
ſtati ſunt et pecuniam ab eis rece
piſſe Hec omnia tibi ceſar dixi ne
alter quiſquā contra ueritateꝫ men
tiatur et ne exiſtimes fore creden
dum mendaciis iudeoruꝫ Ad te oīa
ſcripſi que facta ſunt de Ieſu naza
reno in pretorio meo etc.

LAUS DEO

50

